ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5976 — 12/25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1905 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 25 ՐԷՃԷՊ 1323 — ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5976

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՍՈՎՈՐՈՅԹՆԵՐ

ՄԱՆԹՈՒՂԱԿԻ ՄԷՋ

Մոնթուղակի (Գարաքիլիսէի մօտ գիւղ մը) մէջ հիւանդի մը մահը եթէ ուզեն գուշակել, խնամող մայրերը կը նային անոր աչքերուն. եթէ ձախ աչքին բիբը նուազեալ փոքրանայ, առիկա գէշ նշան է հիւանդին լաւանալուն:

Նախապաշարուած օրը, Գաբրիէլ հրեշտակը կ'իջնէ հիւանդին մօտ, կը կանգնի աչքերուն կողմը եւ եթէ հիւանդը բարի ու առաքինի եղած է, բարի դէմքով կ'երեւի անոր ու կ'առնէ հոգին, իսկ եթէ մեղաւոր եղած է՝ չար դէմքով կ'երեւի: Հիւանդը կը զարհուրի եւ կը խնդրէ որ ուրիշ անգամ մը փախուստին դիմէ, բայց այդ ժամանակ հրեշտակը կ'առնէ հոգին:

Հոգեվարքը թեթեւցնելու համար, եթէ հիւանդը երկար է, մայրը երեք անգամ կը քսէ աջ ձեռքը բերանին, որպէս զի «ծնող հօրմէ լաւ ու խաղաղութեամբ գնայ», իսկ եթէ չափահաս է՝ անոր աչքերուն առջեւ մեղր կը քսէ, որպէս զի «ճանապարհը քաղցր լինի ու չար գնայ»: Բայց քիչեր միայն կը յօժարին այդ դերը կատարել, որովհետեւ «քաղցր եւ չէ կարող մեռնիլ»:

Հոգեվարքը թեթեւցնելու նպատակով կը գործածեն նաեւ հետեւեալ միջոցները. եթէ երկրագործ է՝ խոփը, եթէ դարբին է՝ մուրճն ու սալը, եթէ հիւսն է՝ սղոցը կը դնեն անոր կուրծքին վրայ: Եթէ հիւանդին օրհնելիներէն մէկը ներկայ չէ եւ հիւանդը կը տանջուի առանց հոգին տալու, այդ օրհնելիին հանդերձները կը դնեն հիւանդին կուրծքին վրայ, որպէս զի հանգստանայ եւ հոգին աւանդէ:

Մեռած վայրկեանին՝ օրհնելիները կը հաւաքեն վրան եւ բարձրաձայն կ'աղօթեն: Ցետոյ կը վերցնեն ննջեցեալին գլխուն տակի բարձը. ապա հեռացնելով ներկայ եղողները, կը հանեն հանդերձները, ձեռքերը կուրծքին կը խաչաձեւեն, ու ձուներու մէջ պտտելով հաց մը կը դնեն կուրծքին վրայ: Այս հացը կը պահեն ու կուտան մեռելին վերջին... որ ուտեն: Այս միջոցին կը հրաւիրեն քահանան որ «հոգւոյ ժամ» կարդայ: Երկու կէս ալ կապոյտ կտոր մը տանելով կը կախեն ննջեցեալին աչքերուն ու ոտքերուն մօտ, կռնակը երեք անգամ խաչաձեւ երգելով «Աստուած ողորմի հոգւոյն» կ'ըսեն ու աղօթքը կը կարդան: Անկողնոյն կողմը երեք օրէն յետոյ կ'ուտեն ննջեցեալը լուացողներուն:

Մանուչակի մէջ հիւանդ ննջեցեալը կ'ընդունի... մահէն հանդերձ հագցնելու եւ գլուխը լուացնելու սովորութիւնը:

Դագաղին մէջ կը դնեն լաւ անգամ ննջեցեալին պարագաներէն վերջինները, եւ է գործիք. այսպէս, եթէ ննջեցեալը դարբին եղած է՝ մուրճ, եթէ հիւսն՝ սղոց, եթէ սափրիչ՝ ածելի: Բահանաներու կուրծքին վրայ ալ Աւետարան կը դնեն:

Որչափ ատեն որ ննջեցեալը տունն է, անոր բարեկամներն առանձին առանձին կամ մէկ քանիները քահանային հետ, կուգան ու Հոգւոց ըսել կուտան: Սովորաբար եթէ ննջեցեալը անչափահաս է, նոյն օրը կը թաղեն, իսկ եթէ չափահաս է՝ երեք օր կը պահեն կամ տունը եւ կամ եկեղեցին: Ննջեցեալը եկեղեցի տարած միջոցին ո՛չ միայն ազգականներն ու բա-րեկամները, այլ բոլոր ծանօթները, ծերերը, մանուկները, լացող ու լալկաններ, աղջիկները, կիները, պառաւները, վերջապէս բոլոր գիւղը յուղարկաւոր կ'ըլլան:

Տան մէջ կարգը կատարելէն յետոյ ննջեցեալը շալակելով կը տանին, որը կ'ըսեն, որպէս զի նոյն առանձն ուրիշ մը չմեռնի. ասոնց դուրս հանած միջոցին երեք անգամ դագաղը գետին կը զարնեն:

Զափաւանքները համար սովորաբար Գառարոսը կը մատուցանեն. իսկ անչափահասները, մանաւանդ աղջիկները առանց Գառարոսը մատուցանելու կը թաղեն: Գառարոսի միջոցին Կիլիպսար մամը կը վառեն:

ԱՐՓԻ ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԱԾՈՒԽ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ռուսեւճափոնական պատերազմը յաւերժական կարեւորութիւն մը տուած է ածուխի խնդրին: Ծովապատերազմութեան համար եղող ածուխը աւելի քան երբեք կենսական տարր եղած է բոլոր պատերազմիկներուն: Օրինակի համար, եթէ Ռուսիոյ երկաթուղին չկրնար ածուխ գնելու, անիկա ի՞նչպէս պիտի կրնար մինչեւ Խաղաղական Ովկիանոս ղրկել իր նաւատորմը, այնպիսի ճամբով մը, ուր ո՛չ մէկ ածխատար նաւահանգիստ կար:

Ածուխը պատերազմի աղբիւրն ըլլալ ե՛ւս եւ թե յաջորդ ճակատագրերը, կարգ մը երկիրներ մտածել չէին կրնար, թե իրենց ածուխը վաճառելու պատերազմի կողմերէն մէկուն: Ասիկա մեծ խնդիր մըն է որ կը զբաղեցնէ միջազգային իրաւունքը:

Մինչեւ հիմա ամէն երկիր իրաւունք ունէր ածուխ պղտոր ծախելու մինչեւ մէկ սահման: Ոչ մէկ կանոն մը չկար այդ իրաւունքը մասին, բայց չէզոք երկու կողմէ եղած յայտարարութիւնները 1855էն եւ 1871էն սկսեալ, 1862ին անգլիական կառավարութեան վրայ հիմնուած էին, որոնք կը յիշատակ ունին: «Պատերազմիկներու նաւերը այնքան ածուխ կրնան առնել նաւահանգիստ մը մէջ որքան պէտք է իրենց մէկ մօտակայ նաւահանգիստը հասնելու համար: Նաեւ ածուխ երկու պղտոր չէ կրնար առնել միեւնոյն նաւը բրիտանական նաւահանգիստի մէջ, երեք ամիսէն նուազ ժամանակամիջոցի մը մէջ:»

Ասիկա էր ուրեմն միջազգային իրաւունքը, երբ քանի մը տարի առաջ, անգլիական քաղաքագիտութիւնը ուշադրութիւն հրաւիրեց այս ածուխ մը չափ տալու անոր մէջ ու արժէքը փոփոխութեան ենթարկելու մասին: Անգլիա վախցաւ որ իր վաճառականութեան դէմ կը դառնայ այն կանոնը, որով ածուխի հայթայթումը կը սահմանափակուի մինչեւ մօտակայ նաւահանգիստ:

Անցեալ օգոստոս 12ին Մալթայի կառավարիչը յայտարարութիւն մը կը հրատարակէր, որուն համաձայն, պատերազմական նաւերուն կ'արգիլէր ածուխ առնել կղզիին ջուրերուն մէջ, թէ՛ ուղղակի եւ թէ անուղղակի՝ Մալթա կամ այլուր բեռնաւորուած ածխաբարձ նաւերէ: Այսպէս կանոնը աւելի սուղ հանգամանք մը տուաւ այնուհետեւ. ամէն պատերազմիկի կ'արգիլուէր ածուխ առնել չէզոք երկիրներու մէջ, որովհետեւ ածուխն ալ զէնքերուն պէս պատերազմի տարրերէն մէկն է: Այսպէս ածուխի գործածութիւնները պիտի ընդհատուին և եւ է պատերազմի սկսելուն: Ուստի նորէն պիտի ըլլայ անցուցել հակազդութեան կառավարել ծանուցանելու եւ քաղաքներու մէջ ծախելու ընդհանուր արտածութեան մը վրայ:

Միւս կողմէ, Անգլիա ամէն երկիրներու մէջ պիտի ձգէ, եթէ նոյնը ածուխի մասին սահմանէ միջազգային իրաւունք մը ամէնուն կողմէ ճանչցուած: Անգլիա, հետաքրքրութեամբ, ամէն աստիճան ունեցած է ածուխի կայաններ ու մենաշնորհներ՝ աշխարհիս չորս կողմը, իսկ մանաւանդ թերակղզին ամէնէն մեծն է: Այսպէս անգլիական նաւատորմը, անվեճելիօրէն, ծովերու վրայ տիրապետող պիտի դառնայ:

Հետեւաբար ածուխի այս խնդիրը մինչեւ օրուան խնդիր կը մնայ: Կանանակիր մը պէտքը անհրաժեշտ է:

Շահեկան է գիտնալ թէ վերջին պատերազմին տարին Անգլիա ո՛րքան ածուխ հայթայթած է: Նախ պէտք է գիտնալ թէ ածուխը պատերազմական տարրերէն մին յայտարարելը չէ նուազեցուցած ածուխի արտածումը: Պաշտօնական հաշուով՝ 1904ի միջոցին Անգլիա 120,000 թոնօ ածուխ յանձնած է Վլատիվոսթոք: Սեպտեմբերին ու հոկտեմբերին, Ռուսիա անոնցմէ գնուեց կառավարապէս Անգլիայէն, իսկ նոյեմբերին եւ դեկտեմբերին՝ Ճափոն կողմէ 200,000 թոնօ յանձնարարութիւն եղաւ: Պօթսվիլ, Բիւռ-Չէյսի, Սայկօնի նաւահանգիստները, որոնք մինչեւ հիմա Կարտիֆի երկիրէն յաճախորդները չէին, 1904ին ստացան 52,098, 23,000 եւ 17,000 թոնօ ածուխ: Հօնկ-Քօնկ, որ 1903ին գնած էր 57,471 թոնօ ածուխ, 1904ին 575,764ի բարձրացուց քանակը:

Գալլիէի ռուսական նաւահանգիստները եղած առաքումներն ալ 299,822 թոնոյի հասած են, մինչ 1903ին 222,469 էին: Սեւ ծովու ռուսական նաւահանգիստները առած են 50,447 թոնօ, մինչ 1903ին՝ բնաւ: Իսկ Ճափոն գտնուող ռուսական նաւատորմին համար վերջերս ածխաբարձ ղրկած են, որոնց բեռնուածքը 3000էն 12,000 թոնօ բեռ առած են Քարտիֆի մէջ: Կարճ խօսքով, ռուսեւճափոնական պատերազմը 1,500,000 թոնոյի չափ աւելցուցած է անգլիական ածուխին արտածումը: Աւստրալիայէն եղած յանձնարարութիւնները չեն կատարուած, որով 1904ին 33,334 թոնոյի իջած է արտածման քանակը, մինչ 1903ին էր 1,070,230 թոնօ:

ՃԱՄԲՈՒ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շար. տեսբարի թիւէն եւ վերջ)

Աստուած կտնուկ աղբարդները ասոր կուժկոյլերէններէն ու մեր եննոասներէն ներքեւ պտուղ հորթերու բառաչներէն կը բոնամ դէպ խօնք որոնականութեան, որոնց մէկամէյ կրէյն կ'ըլլան բերերու վրայ: Բայց հետզհետէ բարձրացող ձայները, կաթը կթող աղջիկներէն մինչեւ իր փոքրիկ լաճը, որ հիմա կը թռչի, անկարելի կ'ընէ բացի մը իսկ միալ տեղերէ մէջ, ո՛ւր լուսերու խաւաքուածներէն դեռ նոր հանգչած կալչան մը պիտի քաշէր: Գիւղացիք որդէն չառանց տանին հալերը լրացուած՝ արտերու մէջ, թուփերէն հանգչած, կը ննջեն աքիս հասերը, զուարթ երգերով: Մինչ մաղի, գիւղին մօտիկ գերեզմաննոցին մէջ, մայրիկ մը տակ ընկողմանած, որ նշանաւոր է իր հնութեամբը, ուրկէ իրեն խորհրդաւոր լռութեան տակ կը գիտէ... Սեւ քարեր ու ծառախիտ որոնց ստուեր կը բռնեն երկրորդ տարիներ:

Նորածին արեւուն տակ շողշողուն կը դիտէնք Կէլիներին՝ իր արտերով, դաշտերով, ձորերով, լեռներով, որոնց Բնութիւն գլուխ-գործոցները ըլլալ կը թուին: Ջուրերուն մէջ, ամէնէն նշանաւորն է Սովուզ-Սուն, որ անտառապատ լեռան կողէն բխելով, արծաթ ժապաւէնի մը պէս, կ'երկարի մինչեւ ձորը, ուր կ'անհետանայ մարգերու տակ: Կէլիներն 20 տուն կը հաշուէ: բնակչութիւնը յոյն, աղքատ ու հիւրասէր ժողովուրդ մըն է: Ջան գիտեր օգտուիլ, ինչպէս թէ բարոյապէս, զանգեն այն առատ գետնաքանդերու խմբերէն, որոնց ամէն տարի կը վաղելէն իր օդին ու ջուրը: Գիւղը երկուքի կը բաժնուի, Օրթաքէօյ Յոյները եւ բաղդայական Յոյները, որոնց բնական տաղեռութեամբ մը վառուած, մէկը միւսը կը պարսաւեն ու խօսքերով մակդիրով կ'արդէն զիրար: Յոյները երեկոյեան չամիչ եւ ալ ալ յոյն բաղդայականները՝ ժողովարան: Երկիրը լեռնային ու քարոտ է, հետեւաբար ալ այդքան բերրի: Տարւոյն ամէնէն առաջ կողմերու իսկ ցորեն ըլլալուն՝ գետնոյ չոր ճաղերը: Գիւղացիք որոնք նորէն են յոյն, գարի, վարսակ ու քիչ մըն ալ եգիպտացորեն:

Գալէս հոգիէ երկու օր անցած էր, երբ սարաչխային մաքիրմա ու ես, որոնցմէնք, Կէլիներինի առաջքը, ձորին զառիվերին վրայ փառաւոր Մորին գիւղը երթալ: Արշալոյսը, իր վարդավառերը սփռած հովիտներուն վրայ, դէպ աչք ժպիտներով կ'ողջունէր գարուն հորիզոնը ոսկիով, մինչ մենք ժամու մը տեւողութիւնը ունեցանք ձորամէ: Ինչ կ'ըլլէնք, պտղատուներու մէջէն, որոնց յօ իրաւ կանաչներու բարձունքէն լուսինը կ'երեւէր մերթ ընդ մերթ: Երեք քառորդ ժամէն կը հասնինք ձորամիջը, ուր կը գտնուի Մորէն գիւղը: Լեռան մօտիկ, ձորին խորը ջրաղացը մը կը տեսնենք, ո՛ւր դեռատի հարս մը դուրս բերած էր ալրելու համար: Մեզ տեսնելուն կը չքէր, ինչ որ աւելի գիւղական փոյլ մը կուտայ տեղերուն: Բնակչութիւնը յոյն է եւ 30 տուն կը հաշուէ: Գեղեցիկ մառան մը ունին, ուր ամէն կիրակի, Կէլիներինէն եւ ուրիշ մօտակայ գիւղերէն կուգան իրենց կրօնական պարտականութիւնը կատարելու: Մառանին մէջէն կ'անցնի Պալըք-Չայ գետակը, որ հետզհետէ կը մեծնայ, կը լայննայ, ընթացքին վրայ ընդունելով, մօտակայ ծերպերէն ծորող ջուրեր: Մորզուաններէն գալով իրենց դաշտերուն, դաշտերուն, այգեստաններուն միջոցին վտակի մը անհրաժեշտ պէտքը, կը փոփոխեն Պալըք-Չայի ընթացքներով առագել իրենց լայն լեռնադաշտը: Պալըք-Չայ չէր ժամու չորսն մը բոլորելէն յետոյ միայն պիտի կրնայ Մորզուան հասնիլ: Թէպէտ վերնաբի ժամուն լեռ մը կը չըքնէ իր վազքը, բայց գերմանացի երկրաչափ մը յանձն առած է այդ դժուարին գործը: Այդ երկրաչափը, որ քանիցս յաջողութեամբ կատարած է այսպիսի դժուարին ձեռնարկներ, կը խոստանայ ջուր անցած ալ լեռը ծակելով՝ ջուրին ընթացքը փոխել, որպէսզի դաշտ մը փոխել Մորզուանի խոպան գետիններուն: Այս ձեռնարկութեան համար, 10,000 ոսկի մը պէտք կը զգացուի: Այն ատեն, սակայն, Պալըք-Չայ արդիւնաւոր պիտի ըլլայ Մորզուանի դաշտերուն համար:

Կէլիներինի հանդիպակաց լեռէ լեռան գագաթը կը գտնուի Իփլեէրը, որ մայրիներու անտառակ մըն է, եւ որ իր սօսափիւնովը, որբավայրի մը սարսուռութիւնը թաղած է չինարեններուն վրայ: Հիմա որ Ամառը կը գտնուիմ, օրերով հեռու իրմէ, կը վերյիշեմ Կէլիներինը, իր թուուաներովը, երգող վտակներով, ժպտող մարգագետիններով, զանազան վիճերով, ցնծուն հովիտներով, լեռներու երկնաքերձ կատարներով, մանաւանդ, երբ կը յիշեմ տառապեալ եւ երեկոյեան արծաթեայ այն միջոցը, որ հայրենիքիս զօրէ մը հանդոյն զագաթէն մինչեւ ստորոտը կը ձգուի, չենքով հարուր մը հմայածով կ'օրօրէ զիս, ու ես ակամայ կը բաղձացնեմ, այո՛, ո՜վ բնական գեղեցկութեան մարմնացեալ Կէլինին, սէն կէ լին սին:

Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

Գ. ՎԻԹԷԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բարիզ ժամանումը. — Ընդունելութիւններ. — Գ. Վիթէի ծագումը. — Հեսափրարական լիբատակներ. — Գ. Կամպերայի հետ ունեցած տեսակցութիւնը:

Բարիզ, 20 սեպտ. — Գ. Վիթէ եւ ընտանիքը, որոնց Շերպուրէն մասնաւոր կառախումբով ճամբայ ելած էին, երէկ առտու Բարիզ ժամանեցին: Գ. Վիթէ անպաշտօն կերպով ուղեւորելուն համար պաշտօնական ընդունելութիւն չկատարուեցաւ: Սէն-Լազարի կայարանին մէջ մէկ քանի բարեկամներ կը սպասէին: Առաջին անգամ Գ. Վիթէ իջաւ կառախումբէն եւ, ռուսական ոստիկանութեան համաձայն, անմիջապէս ձեռքը բռնեց սպասարկու պետական պանդոկին ընդհանուր Տնօրէն Գ. Թիւսլէվի, որ հոն կը գտնուէր, յետոյ ողջունեց միւս ներկաները որոնց մէջ կային Ֆրանսական եւ օտար լրագիրներու ներկայացուցիչներ: Գ. Վիթէ երկաթուղիի գլխաւոր պաշտօնեաներուն շնորհակալութիւն յայտնելէ ետքը, մինչեւ վայրէջքը գնաց եւ պարզել մը առաւ մեքենավարին եւ հնոցպանին: Գ. Վիթէ, ընտանիքը եւ պատուիրակութեան անդամները ինքնաշարժ կառքով մը գացին օթէլ Գիլօթէլ, ուր մասնաւոր յարկաբաժիններ պատրաստուած էին: Ժողովուրդը համակրական արտայայտութիւններ ըրաւ: Գ. Վիթէ մօտերս պիտի տեսակցի Ցրանսայի Նախագահին եւ արտաքին գործոց նախարար Գ. Ռուվիէ հետ: Ռուսական ռազմիկ պաշտօնեութեան շատ դուն է իր կատարած ուղեւորութենէն եւ մանաւանդ Բորժմութի մէջ իր պաշտօնը յաջողութեամբ կատարած ըլլալուն համար:

— Գ. Սէրժ Վիթէ Թիֆլիսի մէջ ծնած է 1849ին, որով 56 տարեկան է: Երիտասարդութիւնը նոյն քաղաքին մէջ անցունելէ ետքը Օտեսա գնաց, ուր համալսարանին մէջ հետեւեցաւ մաթեմաթիքի դասերուն: Գ. Վիթէ, իր հօրը կողմէն հոլանտական ծագում ունի: Երբ Մեծն Պետրոս 1697ին Զաանտամ (Հոլանտա) կը գտնուէր, ուր իբրեւ պարզ գործաւոր մը նաւաշինութեան սովորելու, հոն ճանչցաւ ատաղձագործ մը, որուն մասնաւորական մեծ կարողութիւնը շատ հաճելի թուեցաւ Մեծն Պետրոսի: Այդ ատաղձագործին անունն էր Վիթէ: Երբ Մեծն Պետրոս Ռուսիա դարձաւ, իրեն հետ տարաւ Գ. Վիթէն՝ Ռուսիոյ նաւային շինութեանց պետ կարգելով զայն: Այդ ատաղձագործը պապն էր Գ. Վիթէի որ, իր մօրը կողմէն ազգական է ռուսական հին ծանօթ ազնուական Տօլկօրուքի իշխանին: Գ. Վիթէի Բարիզ ժամանած պահուն չմոռնալ կան է յիշել Գ. Վիթէի առաջին անգամ ֆրանսական մայրաքաղաքը այցելելը. նաեւ փոքր մէջբերում մը ընել ծանօթացու Գ. Կամպեթայի: 1879 էր: Գ. Վիթէ էր ուսանող մը, ուղարկած էր Օտեսայի համալսարանին մէջ եւ ուղեւորութիւն մը կը կատարէր դէպ ի Բարիզ: Ժամանելուն առաջին օրը կը պտտէր Սէնի քարափին վրայ, երբ Երեսփ. Ժողովին չէնքին առջեւ հասաւ, ուզեց ներս մտնել եւ նիստին ներկայ գտնուիլ: Երբ ներս մտաւ, բարապան մը մուտքի արգելք եղաւ: Գ. Վիթէ չունէր, որով բարապանը չընդունուեցաւ զայն, բայց հարցուց թէ երեսփոխաններէն մէկը կը ճանչնա՞յ: Գ. Վիթէ ժպտադէմ պատասխան տուաւ: Բարապանը հարցուց թէ նախագահը կը ճանչնա՞յ: Գ. Վիթէ, որ այդ կերպով գտած էր ներս մտնելու միջոցը, «այո՛» ըսաւ, թէեւ կեանքին մէջ չէր տեսած Գ. Կամպեթան: Բարապանը Գ. Վիթէի այցետոմսը առաւ, նախագահին ներկայացնելու համար: Բարապանը այցետոմսը տարաւ Գ. Կամպեթայի որ կարդաց վրան գրուած անունը՝ «Սէրժ Վիթէ» զոր չէր ճանչնար: Սակայն մտածեց թէ կարելի է այդ անձը զինքը կը ճանչնայ եւ ինք մոռցած է, ուստի հրամայեց բարապանին որ Գ. Վիթէն առաջնորդէ օտար լրագիրներու ներկայացուցիչներուն յատկացուած անկիւնը: Մաղովէն ետքը Գ. Կամպեթա իր մօտը հրաւիրեց Գ. Վիթէն, այնուհետեւ երկու ժամ տեւող խօսակցութեան ռուսական գործերու վրայ: Առաջին հանդիպումն էր որ տեղի կ'ունենար Գ. Կամպեթայի եւ Գ. Վիթէի միջեւ:

ՀԱՇՏՈՒԹԵՆԷՆ ԵՏՔԸ

Զինուորներուն փոխադրութիւնը. — Չին եւ Ճափոն. — Թէ Ճափոն ի՛նչ շահեցաւ պատերազմէն:

Բարիզ, 20 սեպտ. — Ռուսեւճափոնական զինադադարին կէտերուն բաւական փափուկ խնդիրներ առաջ կը բերէ: Նախ պէտք է ռազմագիծերէն յառաջընել երկու զինքեր՝ երկու կողմէն պահպանուած եւ չէզոք գօտիով մը անջատուած: Այդ գիծերը շատ առաւելութիւն պիտի չունենան, քիչ մը պաշտպանողական արժէք պիտի ունենան եւ պէտք եղածին չափ պիտի պաշտպանեն երկու կողմի բանակներուն գլխաւոր կեդրոնները: Նաեւ ներկայ ռազմագիծերէն պէտք է հաւասար հեռաւորութիւն ունենալ: Կարելի է թէ Իթսուն-Հօ գետը որ Քուան-Չէն-Ցէէն կ'անցնի, ռուսական բանակին ծայրագոյն գիծը ըլլայ, բայց յայտնի է թէ Լինեվիչ զօրավարը այն ատեն միայն պիտի ուզէ հոն առնել իր բանակը, երբ Ճափոնները հաւասար չափով մը ետ քաշուին: Ասով Ճափոնները Թիէ-Լինկի դիրքին վրայ պիտի գտնուին՝ Լիաօ գետին եզերը: Երկու կողմի այդ նահանջը դժուարին պատրաստութիւնը պիտի ըլլայ զինուորներուն վերադարձին: Երկու հակառակորդները, հետզհետէ եւ միեւնոյն ժամանակ, իրենց պատերազմական հանգամանքները զինուորական պարզ խումբերու պիտի վերածեն՝ խաղաղութեան վիճակին մէջ եւ պաշտպանողական ու հսկողութեան դեր մը կատարելու համար: Այդ խնդրոյն յառաջդիմութիւնը համեմատ է երկու կողմին համար, սակայն լուծման եղանակները իրարմէ շատ կը տարբերին: Ճափոնները փոխադրութեան մեծագոյն վախեր ունին, ու

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 1

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. ՏԸ ԼԷՍԷՓՍԻ

ՔԱՄՉԱԹՔԱՅԷՆ ՖՐԱՆՍԱ

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հազիւ պաշտօնավարութեան հինգերորդ տարին լրացուցած, կեանքիս ամէնէն յիշատակելի շրջանին մէջ կը թեւակոխէի: Որքա՛ն ալ երկարատեւ ու փառաւոր ըլլայ ասպարէզիս միացեալ մասը, բնաւ մոռցած չեմ անցնիլ մասնակցիլ այնքան փառաւոր արշաւանքի մը զոր այս պահուն կը կատարեն երկու ֆրանսական մարտանաւեր՝ Լա Պուսոլ եւ Աստրոլապ, առաջինը հրամանատարութեամբ դը լա Բերուզի կոմսին, երկրորդը՝ կոմս դը Լանկլի:

Այնպիսի շուրջը կատարուած այդ ուղեւորութիւնը մեծ ու օրինաւորական հետաքրքրութիւն մը առաջ բերաւ. հետեւաբար անհամբերութեամբ ու հետաքրքրութեամբ լսուած՝ ուղղակի լուրերու կը սպասեն այդ հեռաւոր նաւահանգիստներէն: Իրենց ծննդավայրին ու ամբողջ Եւրոպա լուր կը պահանջէ այն հեռաւոր ծովերէն, ուր կը թափառին անոնք:

Որքա՛ն փառաւոր է ինծի համար, ամբողջ երկու տարի դը լա Բերուզի կամքին հետեւելու առաւելութիւնը ունենալս, իր ընտրութեամբ՝ ցամաքի ճամբով առաջին անգամ իր հետազօտութիւնները Ֆրանսա բերողն ըլլալ: Վստահութեան այս նոր ապացոյցին համար գոհ ըլլալով հանդերձ, կը զգամ առանձին պաշտօնի մը պատասխանատուութիւնը, եւ ինչ որ ինծի կը պակսի ի գլուխ հանելու համար զայն: Անշուշտ այդ նախընտրութիւնը պէտք է վերագրել այն անհրաժեշտ հարկին, որով պէտք էր ռուսերէն խօսիլ գիտցող մը ղրկել, որ այդ կողմերը բնակած ըլլար արդէն:

—⁂—

ՍԷՆ-ՊԻԷՐ ԵՒ ՍԷՆ-ՊՕԼ

1787 սեպտ. 6էն սկսեալ, թագաւորին մարտանաւերը Աւաչա նաւահանգիստին մէջ կը գտնուէին, Քամչաթքա թերակղզիին հարաւային ծայրը: Ամսոյն 29ին, հրաման առաւ Աւաչայէն մեկնելու, մինչեւ օրը որ լը Բէսէբս կամոր ինծի յանձնեց իր հետազօտութիւններն ու հրահանգները:

Հարկ եղաւ իւրեկեան հրաժեշտ առնել մեր հրամանատարէն եւ իր արժանաւոր պաշտօնակիցներէն: Ալ կրնայ երեւակայուիլ թէ ո՛րքան տառապանք զգացի՝ երբ զանոնք տեսայ հեռացող այս նաւերէն: Չէի կրնար ո՛չ խօսիլ եւ ոչ ալ քովերնուն հեռանալ. կարգաւ ալ ողջագուրեցին զիս, մինչ իմ թափած արցունքները, խորհրդաւոր կը պարզէին հոգիիս վիճակը: Սպաները, որոնք ամենքն ալ բարեկամներս էին ու ցաւերս կը զգացուէին, հրաժեշտ տուին ինծի: Ամենքն ալ կը խոնդղաքաշէին վրաս, մաղթանքներ ուղղելով ճամբորդութեանս համար ու միւս թղթակցական խօսքեր ընելով, բարեկամական զգացումներէ ներշնչուած: Անոնցմէ բաժնուած միջոցիս զգացած վիշտս անհնարինելի էր. երբ անոնց թեւերուն միջեն ելայ զիս, ինքզինքս գտայ Բաոֆ-Ուինսկիի թեւերուն մէջ: Այս վերջինը հրամանատար էր Օխոցքի եւ Քամչաթքայի. կամաւ ալ լը Բէսէբս անոր յանձնարարած էր զիս աւելի իբր իր զաւակը քան թէ հետազօտող աշխատելու պաշտօն ունեցող մէկը:

Սեպտեմբեր 30ի առտուն, երկու մարտանաւերը ճամբայ ելան նպաստաւոր հովով մը, եւ քիչ յետոյ անհետացան դարձան: Այդ հովը յաջորդաբար քանի մը օր փչեց:

Կամքը յանձնարարած էր արագ ընթանալ ու Գ. Բասոֆէ չբաժնուիլ եւ եւ է պատրուակով: Այս վերջինը խոստացած էր զիս առաջնորդել մինչեւ Օխոցք՝ իր բնակավայրը:

Գ. Բասոֆի գործերը եւ մեր մեկնումի պատրաստութիւնները վեց օր ալ մեր տեղն մնաց. որդէն մասնակցութեան ալ ի վիճակի չէին ճամբայ ելլելու: Այդ յապաղումէն օգտուելով սկսայ դիտողութիւններ կատարել:

Սէն-Բիէրի եւ Սէն-Բօլի նաւահանգիստը հաստատուած է Աւաչայի ծովածոցին մասնաքին հիւսիսակողմը, եւ հարաւակողմէն փակուած է ցամաքի լեզուակով մը՝ շատ նեղ. հոն շինուած է օսրոկը կամ Քամչաթքացիներու գիւղը: Երեսուն-քառասուն բնակարաններէ կը բաղկանայ, ամառնային եւ ձմեռնային, որոնց աստա ու պալակամն կ'ըսեն Քամչաթքայի լեզուով: Պանդխտաց ալ մէկը հաշուելով, հարիւր հոգիէն աւելի չկայ հոն:

Աւաչայի ծովածոցին եզերքները բարձր լեռներ զգեստ են, որոնցմէ ոմանք անտառներով ծածկուած, իսկ ուրիշներ հրաբխային: Հովիտները այնպիսի բուսականութիւն մը ունէին որ զարմանք պատճառեցին ինծի: Խոտը մարդու հասակի չափ բարձր էր. դաշտային ծաղիկները, ինչպէս վայրի վարդերը եւ ուրիշ ծաղիկներ իրար խառնուած էին, փափուկ բոյր մը արձակելով:

Գարնան ու աշնան, յորդ անձրեւներ կը տեղան սովորաբար, մինչ փոթորիկները յաճախադէպ են աշնան վերջերը ու ձմեռը. այս վերջին եղանակին՝ անձրեւները կը տեղան, բայց ոչ այնքան առատ՝ երկար տեւողութեամբ հանդերձ. գէթ այսպէս է Քամչաթքայի հարաւային մասին մէջ: Ձիւնը գետնին վրայ կը սկսի դառնալ հոկտեմբերէն սկսեալ ու ապրիլին կամ մայիսին միայն սկսիլ հալիլ կ'ունենայ, բաց լակերէն իսկ՝ ձիւն կը տեսնուի բարձր լեռներու գագաթին եւ մանաւանդ հրաբուխներու վրայ: Ամառը բաւական գեղեցիկ օդեր կ'ընէ. ամէնէն տաքուկ օրերը օգոստոսի միջոցին կը պատահին: Երկինքի որոտումը հազուադէպ կերպով կը լսուի եւ բնաւ ալ վնաս չի պատճառեր: Աս է բարեխառնութեան վիճակը որ կը տիրէ Քամչաթքա թերակղզիին այդ մասին չըլլալը:

Հոկտեմբեր 6ին մեկնեցանք Սէն-Բիէրէն եւ Սէն-Բօլէն ու նաւեցանք պայտարը (զոր յետոյ յետոյ պիտի նկարագրենք), ծովածոցը անցնելու եւ Բարաթանքա երթալու համար, ուր ձիեր պիտի գտնէինք ճամբանիս շարունակելու համար: Հինգվեց ժամէն հոն հասանք:

Հազիւ թէ հոն հասած, այնքան անձրեւ տեղաց որ առիթ ունեցանք մեր ժամադրութեան շատ աւելի երկար առանց մնալ:

—⁂—

ԲԱՐԱԹԱՆՔԱ

ՔԱՄՉԱԹՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ

Բարաթանքա գիւղը համանուն գետակին եզերքը հաստատուած է, գետաբերանէն երկու մղոն հեռու գտնուելով: Այս գիւղն ալ Սէն-Բիէրի եւ Սէն-Բօլի պէս բաղմամարդ չէ: Ամառնային եւ ձմեռնային բնակարաններուն թիւը գրեթէ նոյնն էր:

(Շարունակելի)

բով պիտի կրնան իրենց զինուորներուն մեծ մասը չունալ Ճապոն փոխադրել։ Ռուսները նոյ կը մնան փոխադրութեանց մասին, սակայն պէտք եղածը պիտի ընեն։ Ամէն գոտ պատերազմին առաջ իրենց ունեցած զինուորական վիճակին պիտի վերադառնան։ Կարելի է որ Ճապոնները Մանչուրիոյ համար մասնաւոր զօրախումբեր պատրաստեն եւ փոխանակ [illegible], քան զօրաբաժին ունենան։

—Ճապոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը հաւատան թէ ժամանակէ մը ի վեր զանազան ձեւերով եղած այն ենթադրութիւնը թէ Ճապոն կրնայ Չինէն առնել պատերազմին պատճառաւ իր կրած նիւթական զոհողութիւնները, մէկ կողմ թողուեցաւ։ Եթէ լոյժօրէն խորհուի, կարելի չէ Ճապոնի վերագրել այն գաղափարը թէ Չինէն դրամական հատուցում մը պահանջէ Մանչուրիան վերադարձնելու համար։ Միջազգային իրաւագիտութեան տեսակէտով, Մանչուրիան Չինաս վերադարձնելու պարագան բնական մէջ հետեւանքը պիտի ըլլայ հպատակութեան կենցաղին, նկատառութեան առնելով Թոքիոյի կառավարութեան կողմէ եղած հանդիսաւոր խոստումները թէ' պատերազմի յայտարարութենէն առաջ եւ թէ պատերազմի ատեն։ Ճապոնի կողմէն Չինէն ըլլալիք նիւթական պահանջումները, երկաթուղիի խնդիրէն զատ ուրիշ բան մը չեն կրնար վերաբերիլ. նաեւ կարելի է ուրիշ երկրորդական խնդիրներու։ Գալով կարգադրութեան այն ձեւին որով Ճապոն պիտի ուզէ Մանչուրիան թողելով Չինէն հանել իր ձեռքը՝ Ռուսիոյէն պաշտպանելու համար, այդ մասին բնաւ խնդիր չէ եղած ճապոնական շրջանակներուն մէջ եւ կարելի է ըսել թէ ճապոնական դիւանագիտութիւնը այդ տեսակ բան մը մտքէն իսկ չէ անցուցած։

—Ճապոնի արտաքին գործոց նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Գ. Տէնիսոն, Ճապոն վերադառնալու համար Մ. Նահանգներէն ճամբայ ելլելէ առաջ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Նիւ-Եորք Թայմզի թղթակցին հետ։ Գ. Տէնիսոն կարծիքին յայտնելով, պատերազմին բերմամբ Ճապոն իր ձեռք բերած զիջողութիւններովը շահած է այն 120 միլիոն անգլիական ոսկին զոր նախապէս պահանջած էր իբրեւ պատերազմական տուգանք։ Գ. Տէնիսոն այնպէս կը նկատէ թէ Ճապոնի փոխանցուած երկաթուղիները երեսուն միլիոն անգլիական ոսկի արժէք ունին։ [illegible] Սէնթալի եւ Ցուշիմայի [illegible] հանքերուն [illegible] միլիոն անգլիական ոսկիի արժէք ունին։ Գ. Տէնիսոն ըսաւ թէ Ճապոն [illegible] պիտի [illegible] Սախալինի մէջ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Նաւային շինութիւններ.—Եղած [illegible].—Փոխառութիւն։

Վիեննա, 20 սեպտ.—Տէյլի Նիւզ ծանուցած էր թէ Ռուսիոյ բոլոր նոր մարտանաւերը մի միայն Անգլիոյ մէջ պիտի շինուին, եւ թէ սակայն այդ լուրը անհաւանական կ'երեւար։ Արդարեւ, գերմանական լրագիրները ծանուցին թէ այդ շինութեանց մէկ մասը Գերմանիոյ նաւաշինարաններուն մէջ պիտի կատարուի։ Այդ առթիւ կարելի է նաեւ ըսել թէ գինքը ամերիկեան նաւագործարաններուն պահանջածէն շատ բարձր չեն եւ [illegible]։ Ժամանակին ծանուցուեցաւ թէ Ռուսիոյ կայսրը կարեւոր գումար մը տրամադրելի ըրած է նաւային շինութեանց համար, եւ դրա վերջերս ալ ծանուցուեցաւ որ Ռուսիոյ Ելեւմտից կառավարութեան տրամադրութեանը տակ դրած է հարիւր քսան միլիոն րուբլիի գումար մը՝ նոր նաւատորմին շինութեան համար, գումար մը որ պիտի առնուի վաճառքէ եւ [illegible] գանձէն։ Եթէ Պետութեան միւս պէտքերուն համար փոխառութիւն մը կնքել հարկ ըլլայ, հաւանական է որ Ռուսիոյ ելմտական նախարարութիւնը Փարիզի կամ Գերմանիոյ դիմէ եւ կամ երկուքին միանգամայն։ Այս ենթադրութիւնը կը հաստատեն Բարիզէն առնուած եւ Պէրլինի ու Վիեննայի մէջ հրատարակուած այն հեռագիրները թէ Գ. Վիթթէ տեսակցութիւն ունեցած է Ռոթշիլտ եւ Հօթինկէր սեղանաւորական տուներու պետերուն. նաեւ թէ Պերլինի Մենդելսոն սեղանատան պետերէն մէկը՝ Գ. [illegible] Բարիզ կը գտնուի։

Գ. ԼՈՒՊԷԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ուղեւորութեան ծրագիր.—Մատրիտի մէջ կատարուելիք ընդունելութիւնը.—Լիզպոնայի մէջ։

Բարիզ 20 սեպտ.—Ահաւասիկ պաշտօնական ծրագիրը այն ուղեւորութեան զոր նախագահ Գ. Լուպէ յառաջիկայ ամսուն պիտի կատարէ Սպանիոյ մէջ.

Հոկտ. 22.—Բարիզէն մեկնումը։

Հոկտ. 23.—Գ. Լուպէ կէսօրէն մէկուկէս ժամ առաջ Իրուն պիտի հասնի, Ալփոնս ԺԳ. թագաւորին [illegible] պիտի ընէ եւ ճաշասեղանը պիտի այցելէ։ Ժամ 3ին Մատրիտ պիտի ժամանէ։ Գ. Լուպէ Սպանիոյ թագաւորին կողմէ ընդունուելով արքունական պալատը պիտի առաջնորդուի եւ հոն պիտի ներկայացուի մայր թագուհիին եւ Մարիա-Թերեզա իշխանուհիին։ Նախագահը արքունական պալատան մէջ պիտի հիւրընկալուի։ Ամփոփական այցելութիւններէն եւ Իզապելլա իշխանուհիին տրուելիք այցելութենէն ետքը, Գ. Լուպէ պիտի ընդունի դիւանագիտական մարմինը։ Արքունական պալատան մէջ Ալփոնս ԺԳ. հանդիսական ճաշկերոյթ մը պիտի տայ։

Հոկտ. 24.—Առտուն Գ. Լուպէ պիտի այցելէ Մատրիտի զանազան մասերը։ Կէսօրին հացկերոյթ՝ քաղաքապետութեան պալատին մէջ։ Կէսօրէն ետքը ցլամարտ, այցելութիւն ֆրանսական հաստատութեանց եւ Ռեթիրոյի մէջ զբօսանքի հանդէս՝ քաղաքապետութեան կողմէ տրուած, որուն ներկայ պիտի ըլլան Բարիզի քաղաքապետութեան խորհուրդին ներկայացուցիչները եւ Մատրիտի ֆրանսական գաղթականութիւնը։ Գ. Լուպէ, ֆրանսական դեսպանատան մէջ, հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ Սպանիոյ թագաւորին։ Քաղաքապետութեան կողմէ թատերական ներկայացում մը պիտի կազմակերպուի։

Հոկտ. 25.—Օրուան ամէնէն մեծ մասը պիտի յատկացուի որսորդութեան մը, որուն ներկայ պիտի գտնուին Սպանիոյ թագաւորը եւ Ֆրանսայի Նախագահը։ Իրիկուընը Օրիէնթէի Թատրոնին մէջ հանդիսական ներկայացում մը պիտի տրուի։

Հոկտ. 26.—Զօրահանդէս պիտի կատարուի։ Ժամ 6ին կամ 7ին Գ. Լուպէ պիտի մեկնի։ Սպանիայէն Գ. Լուպէ Լիզպոնա պիտի երթայ՝ այցելութիւն տալու Բորթուկալի թագաւորին։ Գ. Լուպէ մէկ ու կէս օր պիտի մնայ Բորթուկալի մայրաքաղաքին մէջ եւ յետոյ մարտանաւով մը Ֆրանսա պիտի ուղեւորի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Յարաբերութիւններ.—Երկու կողմի դեսպաններուն մեկնումը.—Աւստրիոյ կառավարութիւնը։

Բարիզ, 20 սեպտ.—Պուքրէշէն հեռագրելով կը հեռագրեն Բարիզի թերթի մը.—«Դիւանագիտական» աղբիւրէ կ'իմանամ թէ Պուքրէշի հելլենական դեսպանին եւ Աթէնքի ռումանական դեսպանին անժամկէտ արձակուրդով մեկնումը երկու երկիրներուն միջեւ դիւանագիտական խզում առաջ պիտի չբերէ։ Եղածը պարզ ցոյց մըն է երկու երկիրներու կողմէն ալ։ Երբ միջոցները բաւական հանդարտին թէ' Յունաստանի եւ թէ Ռումանիոյ մէջ, երկու դեսպանները իրենց տեղերը պիտի վերադառնան։ Առայժմ գործակատարները դեսպանատանց գործերը պիտի վարեն։ Աւստրիոյ դիւանագիտութիւնը, որ երկու տարի առաջ, պատրաստեց Ռումանիոյ եւ Յունաստանի թագաւորներուն տեսակցութիւնը Ապազիայի մէջ, եւ երկու երկիրներուն միջեւ մերձեցում մը առաջ բերաւ, հիմա ալ ձեռնարկներ կ'ընէ թէ' Պուքրէշի եւ թէ Աթէնքի մէջ, վէճը [illegible] կարգադրելու համար։ Մինչ որ, երկու երկիրները եթէ նոյն իսկ խզեն իրենց պաշտօնական յարաբերութիւնները, առանց [illegible] դիրքը այնպէս է որ երկու կողմէն ալ պատերազմական դիմում մը չի կրնար տեղի ունենալ։»

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 23 սեպտ.—Գ. Վիթէ այսօր Ռատոլին իշխանին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ, որ տեւեց երկու ժամ, եւ որուն ներկայ գտնուեցաւ նաեւ [illegible] Ռոզէն։ Գ. Վիթէ Պերլին գնաց։

—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրուի թէ Զարը իր վերջին պտոյտէն Պեթերհոֆ վերադարձած է, ստորագրելու համար Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ կնքուած հաշտութեան դաշնագիրը։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ նախարարներուն միջեւ ծանր անհամաձայնութիւն մը գոյութիւն ունի՝ ծովային ելմտացոյցին նկատմամբ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Նիւ-Եորքէն առնուած հեռագրի մը նայելով, նախագահ Գ. Ռուզվելթ առաջարկած է գերման կառավարութեան՝ բոլորովին բարեփոխուած ծրագիր մը պատրաստել՝ Գերմանիոյ եւ Մ. Նահանգներու միջեւ կնքուելիք մաքսային պայմանագրութեան նկատմամբ։ Միեւնոյն հեռագրին մէջ կ'ըսուի նաեւ թէ նախագահ Գ. Ռուզվելթ իր ներկայութեանց ընդունելով գերման դեսպանը, հաւատացեր է թէ չի կրնար մաքսային համաձայնութիւն մը կնքուիլ որքան ատեն որ Գերմանիա չընդունի նոր պայմանները։

—Կը ծանուցուի թէ Անգլիոյ Խորհրդարանը լուծուելուն՝ որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մարտին, Անգլիոյ նախարարապետ Գ. Պալֆուր կառավարութեան պաշտօնէն պիտի քաշուի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ կառավարական շրջանակներուն մէջ կը հաւատան թէ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ Մարոքի գործերու վերաբերեալ Դեսպանախորհուրդին նկատմամբ կատարուող բանակցութիւնները բարեդէպ ելք մը ունեցած են։

ՀՌՈՄ.—Մէսինայէն ղրկուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սթրոմպոլի հրաբուխը բորբոքման մէջ է, եւ սաստիկ լաւա կ'արձակէ։ Բնակիչները շատ վախցած են որ մի գուցէ նոր դժբախտութիւններու ենթարկուին։ Երէկ առտու երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ արեւելքէն արեւմուտք ուղղութեամբ։

—Կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ տարուան սկիզբը Իտալիոյ Թագաւորը, Թագուհիին հետ միասին Անգլիա պիտի այցելէ, այցելութիւն մը որ կէս-պաշտօնական պիտի ըլլայ։ Կ'ըսուի թէ Իտալիոյ Թագաւորը կը փափաքի մասնաւոր համաձայնութեան մը վրայ, զի հաւանական է որ եռեակ զինակցութիւնը իր պայմանաժամը լրանալէն՝ չվերանորոգուի այլեւս։

—Կը հաստատուի ի պաշտօնէ թէ ռուս կառավարութիւնը [illegible] յանձնարարած չէ Իտալիոյ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Քոլերայի երեք նոր դէպքեր պատահեցան այսօր Լեհաստանի մէջ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը, այս առտու, իր ներկայութեանը ընդունեց հունգարական Երեսփ. Ժողովոյ մեծամասնութեան պետերը, այսինքն՝ կոմս Անտրաշի, կոմս Ապբոնի, Բարոն Բանֆի, Գ. Քոշութ, կոմս Զիչի, որոնց յանձնարարեց առաջարկութիւններ ընել՝ հունգարական նոր դահլիճին կազմութեան համար։ Կայսրը նաեւ յանձնարարեց անոնց որ երթան տեսնեն կոմս Կոլուխովսքին, որ իր վստահութիւնը վայելած է, եւ որուն յանձնած է իրենց հետ բանակցութիւններ կատարելու պաշտօնը։ Հունգարական մեծամասնութեան պետերը կէս օրէն ետքը կոմս Կոլուխովսքիի քով գացին, բայց յայտարարեցին թէ չպիտի կրնան իրեն հետ բանակցութիւններ կատարել, քանի որ իրենց խնդիրին համար ձեռնհասութիւն ունեցող հունգարացի մը կը փնտռեն։ Այս յայտարարութենէն, ինչպէս նաեւ կոմս Կոլուխովսքիի՝ կայսեր ներկայութեան ընդունուելէն ետքը, կայսրը պաշտօն յանձնեց կոմս Զիրաքիի, որպէս զի վարէ հունգարական մեծամասնութեան պետերուն հետ կատարուելիք բանակցութիւնները։

ՏԱՆՑԻԿ.—Կէսօրին ծով իջեցուեցաւ գերմանական նոր պզտիկ յածանաւակը, որուն անունն է Լուզաց Ալեքսանտրիա։

ԹՈՔԻՕ.—Ճապոնները կրցան ջուրին երեսը հանել ռուսական Ռետվիզան զրահաւորը։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԸ

Յապաղում բանակցութեանց.—Տպաւորութիւններ Գերմանիոյ մէջ.—Անգլիական մամուլին կարծիքը։

Պերլին, 19 սեպտ.—Մարոքի բանակցութեանց մէջ առաջ եկած նոր յապաղումը եւ այդ մասին յայտնուած կարծիքները ֆրանսական եւ անգլիական մամուլին մէջ՝ անհամար չմնացին հոս։ Սակայն Բարիզ հասած հեռագիրները նպաստաւոր ցոյց կուտան կացութիւնը, եւ նոյն իսկ Պերլինի լրագիրներ մը հաստատ չեն ծայրեր որ Դեսպանախորհուրդը յունուարին յետաձգուած ըլլայ։ Վոսիշէ Զայթունկ կէս-պաշտօնական թերթը սուտ կը համարէ Մաթէնի այն յօդուածը, որուն համեմատ, Գերմանիա դժուարացուցած է բանակցութիւնները, նոր պահանջումներ ընելով. [illegible]։ Ընդհակառակը, Պերլինէր Թակպլաթ կը կարծէ թէ անկարելի է որ տոքթ. Ռոզէնի ու Գ. Ռեվուալի միջեւ կատարուած բանակցութիւնները համաձայնութեան մը յանգին քառասունութ ժամուան մէջ։ Նոյն լրագիրը կը յայտարարէ թէ, իր կարծիքով, մամուլին ընթացքը կառավարութեան կարծիքին ցոլացումը չէ երբեք։ Ֆրանսացիներուն յաւակնութիւնները [illegible] են անցեալ տարուան մէջ ունեցած իրենց բարւոք վիճակը, Գերմանիոյ հետեւած քաղաքականութեան պատճառաւ՝ Գ. Տէլքասէի հրաժարումէն յետոյ։

—Կէօլն Ցայթունկ յօդուած մը հրատարակած է Մարոքի խնդրին առթիւ կատարուած բանակցութեանց վրայ։ Ահաւասիկ այդ յօդուածին մէկ կարեւոր մասը.

«Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնները կը շարունակեն զբաղեցնել Բարիզի դիւանագէտները, բայց մինչեւ հիմա ոեւէ համաձայնութեան չեն յանգած։ Ելեւմն եկած նշաններէն կը հասկցուի թէ Ֆրանսայի համբերութիւնը սպառած է գրեթէ։ Այս մասին Բարիզի մամուլին մէջ հրատարակուած յօդուածներ ցոյց կուտան թէ Ֆրանսա շատ ձանձրացած է բանակցութեանց դանդաղ ընթացքէն, եւ նոյն իսկ կը հարցնեն թէ այդ բանակցութիւնները առաջ կը տանի՞ն կամ ի՞նչպէս Գերմանիա կը փափաքի՞ յառաջացած տեւել բանակցութիւնները։ Այս կարծիքը կը տիրէ թէ Գերմանիա ուզած է այս խնդիրը յարուցանել՝ վիճաբանութիւն մը բանալու համար երկու Պետութեանց ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ, եւ միջազգային յարաբերութեանց մէջ հեղինակաւոր հաստատուն կացութիւն մը ձեռք կը ձգէ Գերմանիա։ Կը յայտարարուի թէ Գերմանիոյ հոգը չէ Մարոքը, եւ եթէ իրենք անոր մասին դիտում ալ ունենան, ուրիշ տէրութեանց ընթացքը պիտի [illegible] թէ մեծ յոյս մը ունենալու չէ այդ կողմէն։ Ամէն պարագայի մէջ՝ հիմնական մէկ կէտն է թէ Գերմանիա բան մը չպիտի [illegible] Ֆրանսայի հետ ունեցած յարաբերութեանց տեսակէտով։ Ֆրանսայի նոր [illegible] շատ բան կորսնցուցած է իր [illegible]։ Նոյն իսկ քանի մը [illegible] որ թողուն [illegible] Գերմանիոյ բարեկամութիւնը, բայց երբեմնի կառավարութիւնները [illegible] նոյնը։ Պէտք չէ յուսալ որ մէկ քանի տարիէն առաջ կարելի ըլլայ [illegible] յարաբերութիւնները վերահաստատել երկու ազգերուն միջեւ։»

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Զարին հրաւէրը.—Տպաւորութիւնը Ուաշինկթընի մէջ.—Ե՞րբ պիտի գումարուի Դեսպանախորհուրդը։

Ուաշինկթըն, 19 սեպտ.—Բեդերսպուրկէն հասած այն լուրերը թէ Ռուսիոյ Զարը մտադիր է տէրութեանց առաջարկ մը ընել՝ Խաղաղութեան երկրորդ Դեսպանախորհուրդ մը գումարելու մասին, մեծ հետաքրքրութիւն առաջ բերաւ կառավարական շրջանակներուն մէջ, ուր կը սպասուէր որ Ռուզվելթ նախագահը ըլլայ առաջին դիմողը, տէրութեանց ներկայացուցիչները հրաւիրելու համար այդ մասին։ Կը կարծուի թէ Դեսպանախորհուրդը վեց ամիսէն առաջ չպիտի կրնայ գումարուիլ, որովհետեւ տէրութիւնները նախապէս պիտի բանակցին Դեսպանախորհուրդին մէջ վիճելի խնդիրներուն եւ գումարման վայրին վրայ։ Նաեւ կը կարծուի թէ Զարը միայն ուշադրութիւն պիտի հրաւիրէ երկրորդ Դեսպանախորհուրդ մը գումարելու պէտքին վրայ, եւ թէ հոլանտական կառավարութեան կողմէ պիտի ըլլան հրաւէրները։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Ֆրանսացի ճարտարագէտի մը ծրագիրը.—Շինութեան ծախքը։

Ուաշինկթըն, 19 սեպտ.—Ֆրանսացի ճարտարագէտ Գ. Ֆիլիպ Պիւնօ-Վարիլլա, այսօր, ճարտարագէտներու մասնախումբին առջեւ բացատրեց ջրանցքի շինութեան մասին պատրաստած ծրագիրը։ Այդ ծրագրին համաձայն, որ շատ ուշադրութիւն գրաւած է, փոխանակ ջրանցքը պիտի կրնայ չորս տարիէն շինուիլ եւ երեք տարիէն ջրանցքի վերածուիլ, առանց շահագործումը ընդհատուելու կառավարուած աշխատութեանց պատճառաւ։ Այս ծրագրով շինուած ջրանցքի մը համար ըլլալիք ծախքը ուրիշ ծրագիրներու համաձայն շինուածէն աւելի չպիտի ըլլայ։ Ֆրանսացի ճարտարագէտին բացատրութիւնները լաւ տպաւորութիւն առաջ բերին։ Իր ծրագիրը պիտի քննուի ճարտարագէտներու մասնախումբին կողմէ, [illegible]։ Ռուզվելթ նախագահն ալ հաւնած է այս ծրագրին եւ իր միջոցաւ է որ ճարտարագէտներու մասնախումբին քննութեան ենթարկուեցաւ։ Ամերիկացի Գ. [illegible] ծրագիրն ալ ներկայացուեցաւ ճարտարագէտներու մասնախումբին։

ՀԱՐԻՒՐ ԱՆԳԱՄ ԱՄՈՒՍՆԱՑՈՂԸ

Ամուսնութեան սիրահար ատամնաբոյժը.—Ամուսնութեանց դիւրութիւնը Մ. Նահանգաց մէջ.—Ատամնաբոյժը ձերբակալուած։

Ամերիկեան դատական իշխանութեանց կողմէ տրուած ձերբակալման հրամանագրի մը վրայ, Մոնթրէալի մէջ ձերբակալուեցաւ [illegible] անուն ատամնաբոյժ մը, [illegible]։ Վերջոյ ամբաստանուած է մէկ քանի տարուան միջոցին, Մ. Նահանգաց մէջ յաջորդաբար հարիւր կինի հետ ամուսնացած ըլլալուն համար։ Այս [illegible] ամուսինը նոյն իսկ արդարացնելի պատճառ մը չունէր, քանի որ ո՛չ ամուսնալուծման դիմած էր եւ ոչ ալ կիները մեռած էին։ Նոր ամուսնութիւններ կը կնքէր, առանց հոգ ընելու նախապէս կնքածները։ Զարմանալին այն է որ ամէնքն ալ օրինաւորապէս կատարուած էին։ Ոչ ոք կը հետաքրքրուէր ատամնաբոյժին ընտանեկան կեանքով. չար լեզու մըն ալ չէր ըլլար նաեւ որ ուշադրութիւն հրաւիրէր այդ մասին։ Այսպէս ատամնաբոյժին նոր կիները բնաւ տեղեկութիւն չունէին իրենց նախորդներուն վրայ։

Առանց քօղարկելու, օգտուած էր այն դիւրութիւնէն, որով ամուսնութիւնները կը կնքուին Մ. Նահանգաց մէջ, ուր բնաւ քննութիւն չի կատարուիր ամուսնացողներու վիճակին վրայ, հաստատելու համար թէ ա՞զատ է ա եւ է ամուսնական կապէ։ Հիմա ամերիկեան արդարութիւնը ի՞նչպէս պիտի ելլէ այս ամուսնական գործին մէջէն՝ այդ կիներէն ո՞րուն ամուսինը պիտի նկատէ ատամնաբոյժը։ Պէտք ըսել թէ առաջին կինը իրաւունք ունի կողակիցը համարուելու ատամնաբոյժին [illegible]։ Տեսականօրէն ճիշդ է բայց ոչ գործնականին մէջ։ Միւս կիներն ալ նոյնքան պահանջ չպիտի՞ ունենան միթէ։ Հապա փաստաբաններ, ինչ անսպառելի հունձք մը պիտի գտնեն այս գործին մէջ, անվերջանալի դատավարութիւններ բանալով։ Սողոմոնեան վճիռ մը պէտք է տալ, այս կնճռոտ գործին մէջէն ելլելու եւ ամէնքն ալ գոհացնելու համար։ Հետեւաբար այսպիսի պարագայի մը մէջ լաւագոյն չպիտի՞ ըլլար վիճակ ձգել եւ բաժնել ատամնաբոյժին [illegible]։ Ամէն օրինական միջոցներէ գերադաս չպիտի՞ ըլլար միթէ։

ՓԻՂԻ ՀԱԼԱԾՈՒՄ

Լոնտոնի փողոցներուն մէջ.—Դիւցազներգական հալածում մը.—Ազնուականներու թաղին մէջ։

Լոնտոն, 20 Սեպտ.—Ուէսթ Էնտի ազնուականական փողոցները Հնդկաստանի դղեակներէն պակաս ոչ մը չունեցան։ Այդ [illegible] երեք փոքր փիղեր, որոնք Սթրէնտի եւ Թրաֆալկար Սքուէրի անցորդներուն մեծ ուրախութիւն մը պատճառեցին, փիղերու հալածումի տեսարան մը վայելել տալով։ Նոյն իրիկունը երգիծական թատրոն մը իր վերաբացումը կը կատարէր նոր ծրագրով մը, որուն մէջ կար վերոյիշեալ երեք փիղերուն ցուցադրութիւնը. ասոնք ամէնէն խելացի անասուններն են իրենց տեսակին մէջ, վասն զի կրնան գիրեր [illegible], «քէյք-ուօք» խաղալ եւայլն։ Նոյն իրիկունը ներկայացում մը պիտի տային, անոնց փոխադրութիւնը կանոնաւորապէս կատարուեցաւ. փղապանները տանելով զանոնք թատրոն վայրկեան կէս։ Անասունները դրան առջեւ թողուցին, նկատողութեան չէին առած փողոցին աղմուկը, ինչպէս նաեւ [illegible] «կէյք'»ներու ձայները։ Սակայն փիղերէն մէկը խրտչեցաւ եւ սկսաւ վազել դէպ ի Չէրինկ Քրոս Ռոտ, միւս երկուքն ալ անոր հետեւեցան։ Դիւցազներգական հալածում մը սկսաւ փողոցներուն մէջ։ Մինչդեռ կիները եւ տղաք պատսպարան կը փնտռէին խանութներու մէջ, միւս կողմէ այրեր եւ ոստիկանները սկսան հալածել փիղերը, [illegible]։ Վերջապէս մէկ ժամ ետքը երեք փիղերը բռնուեցան. անասունները բարեբախտաբար ոչ եւ է վնաս չէին պատճառած։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Րումէլի Պէյլէրպէյիի աստիճան տրուեցաւ Շապին Գարահիսարի կառավարիչ Ձավիտ պէյի։

—Իլմիյէ երկրորդ աստիճան՝ Կ. Պոլսոյ [illegible] դատաւորներէն [illegible] պէյի։ [illegible] աստիճան՝ Կ. Պոլսոյ [illegible] դատաւորներէն [illegible] պէյի եւ [illegible]։

—[illegible] Տէֆթէրտարի պաշտօնին անուանուեցաւ Պրուսայի [illegible] Տէֆթէրտարի պաշտօնեայ Հասան էֆ., որուն յաջորդեց Արզրումի [illegible] Տէֆթէրտարի պաշտօնեայ Առաֆ էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ [illegible] Վեհ. Շահին բժշկապետ Տօքթ. Խալիլ խանի եւ [illegible] բժիշկ Տօքթ. [illegible]։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մեծ-Եպարքոսութեան [illegible] Խալիլ պէյի եւ Գերմանիոյ արեւելեան հնագիտական ընկերութեան վարչական խորհուրդին նախագահ Գ. Մէլլէրի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մեծ-Եպարքոսութեան [illegible] Եօզղաթ պէյի։

ՄԻՐԱՃ ԿԻՃԷՍԻ.—Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ վաղը գիշեր պիտի կատարուի Միրաճ Կիճէսիի տօնը, Բոլոր մզկիթներու մինարէները կանթեղներով պիտի զարդարուին նոյն գիշերը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը, երէկ իրիկուան ժամ 11ին, իր հիւրամեծարներուն եւ հետեւորդներուն հետ, Պէյքոզէն շոգենաւակով Տոլմա Պաղչէ եւ անկէ ալ պալատական կառքերով Կայս. Պալատ գնաց։ Աբբաս Հիլմի փաշա պատիւ ունեցաւ ծունկ չոքելու եւ յետոյ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալով արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։ Խտիվը իր երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքը մատուցանելէ ետք Պէյքոզ վերադարձաւ։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ շինութիւնը բաւական յառաջացած ըլլալով, Հիճազ երթալիք ուխտաւորները, այս տարի, մինչեւ Մուազզամ կարելի պիտի ըլլայ երկաթուղիով փոխադրել։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան յանձնաժողովին կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրը Բ. Դրան մատուցուեցաւ։

ՇԿՈՏՐԱՅԻ երկրաշարժէն վնասուածներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 449,419 ղրուշի։ Նուիրատուներուն մէջ կան [illegible] Պալտաճեան էֆ.՝ 250, Բէգմէզեան եղբարք՝ 20, Դիքրան էֆ. Մելքոնեան՝ 60 եւ Ալէքսան էֆ. Փափազեան՝ 20։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը, շաբաթ օր, Բ. Դուռ գնաց եւ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցելով շնորհակալութիւն յայտնեց՝ Իտալիոյ երկրաշարժէն վնասուածներուն ի նպաստ Վեհ. Սուլթանին կողմէ հազար ոսկի շնորհուելուն համար։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Սպանիոյ դեսպան [illegible] մարքիզը հիւանդ է, բարեհաճեցաւ [illegible] փաշան [illegible] դեսպանատունը ղրկելով դեսպանին առողջութեան մասին հարցուփորձ ընել տալ։

—Մեծ-Եպարքոսին կողմէ [illegible] քարտուղար Նուրի պէյ եւ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ թարգման [illegible] պէյ, Սպանիոյ դեսպանատունը երթալով, դեսպանին առողջութիւնը հարցուցին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն իր արձակուրդով Պերլին ուղեւորեցաւ, յառաջիկայ երկուշաբթի Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐ.—[illegible] գաւառին մէջ գտնուած [illegible] դուռէն, որ բացուած է Արեւելեան Ռումէլի եւ Պուլկարիա փախչող Պուլկարներու վերադարձին համար, մինչեւ օգոստոս վերջը 128 այր եւ 130 կին անցած են. իսկ [illegible] դուռէն 205 այր ու 220 կին։ Անոնց ընդունելութեան գործողութիւնները կատարուեր են տրուած հրահանգներու համաձայն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Սելանիկի նահանգին մէջ օրերս [illegible] մէկ ջոկատին հրամանատարը հարիւրապետ Մուսթաֆա էֆ. [illegible] գիւղին մօտ աւազակ մը ձերբակալեր է. նաեւ [illegible] գիւղին շուրջը, գիշերուան ժամը 8ին, լեռնէն իջնող պուլկար աւազակներու խումբ մը նշմարեր է։ Աւազակապետ [illegible] սպաննուեր է։ Հալածումը շարունակուեր է, սակայն [illegible] գիւղին անտառներուն մէջ բան մը չէ գտնուեր։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Պէրլինէն առնուած պաշտօնական լուրերու նայելով, Համպուրկի եւ Բրէմէնի նահանգին երկու քաղաքներուն մէջ, ուր քոլերան առաջին անգամ երեւան ելաւ, հիմա անհետացած է. իսկ Տանցիկի, Մարիէնվէրտէրի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ անհետանալու մօտ է, սակայն արեւելեան Բրուսիոյ այն նահանգներուն մէջ, որոնք մինչեւ հիմա գերծ մնացած էին, քոլերա երեւան ելլելով քանի մը դէպքեր ու մահեր պատահեր են։ Պատճառը կը վերագրուի ժամանակին առողջապահական միջոցներ ձեռք չառնուելուն։ Այսուհանդերձ հիմա խիստ միջոցներ ձեռք կ'առնուին, որով յուսալի է թէ քոլերան շուտ անհետանայ։

—Պէրլինի օսմ. դեսպանատունը կը հեռագրէ թէ սեպտ. 6էն 7 գիշերուան [illegible] քոլերայէ վեց դէպք եւ մէկ մահ պատահեր են։

—Մինչեւ սեպտ. 8 Գերմանիոյ մէջ քոլերայէ պատահած դէպքերուն թիւն է 227 եւ մահերունը՝ 78։

—Պետերսպուրկէն առնուած լուրերու նայելով, ալ եւս հաստատուած է որ Վարշաւիոյ մէջ քոլերա երեւան ելած է։

—Ճիսր Մուսթաֆա Փաշայի մաքրանոցէն ուղղուած [illegible] թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մինչեւ հիմա Եւրոպայէն հոն ժամանած ուղեւորներուն թիւն է 822, որոնց եւ ոչ մէկին վրայ կասկածելի հիւանդութեան մը ախտանիշները չեն տեսնուած, եւ թէ անցեալ երկուշաբթի իրիկունէ ի վեր Համպուրկէն եւ Բրէմէնի այն քաղաքներէն որոնք քոլերայէ վարակուած են, ուղեւոր չէ ժամանած։

—Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ սեպտ. 7ին եւ 8ին Բրուսիոյ մէջ քոլերայէ կասկածելի [illegible] դէպքեր պատահեր են։

—Սիլեզիայի մէջ մարդ մը վարակուեցաւ քոլերայէ։

—Լեհաստանի մէջ երեք հոգի քոլերայէ բռնուելով, մէկը մեռեր է. [illegible] երեք դէպքեր պատահեր են։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ օգոստոս ամսուան հասոյթը եղաւ 1,652,322 ղրուշ, անցեալ տարուան օգոստոսին եղած էր՝ 1,649,717 եւ անկէ առաջ տարին ալ 1,569,943։ Այս տարուան մարտէն մինչեւ օգոստոս վերջը հասոյթներու քանակութիւնն է 6,291,022. անցեալ տարի 6,284,301 էր եւ անկէ առաջ տարին ալ 6,222,384։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ քաղաքին մէջ ելեկտրական թրամուէյի գիծ մը շինելու ծրագիր մը կը քննուի ձեռնհաս պաշտօնարանին մէջ։ Այդ մենաշնորհը նախ խնդրած էր Պէյրութի ժողովուրդէն Սէլիմ էֆ., խոստանալով առաջ հազար ոսկի նուիրել Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար։ Վերջերս պելճիքական ընկերութեան մը կողմէ փաստաբան Ֆէթհի էֆ. այդ մենաշնորհը խնդրած է, առաջարկելով տասներեք հազար ոսկի նուիրել Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար։ Այդ ծրագիրն ալ կը քննուի ձեռնհաս պաշտօնարանին կողմէ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ Նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա, իր հետեւորդներով, Սկիւպ գացեր է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ կեդրոնական ճիւղին մէջ «պաշտօնեաներու դիւան» մը կազմուեցաւ, որ պաշտօն ունի իւրաքանչիւր պաշտօնեայի բարձրացման, երաշխաւոր տալու գործերով եւայլն զբաղիլ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, մինչեւ [illegible] գիւղը ելեկտրական թրամուէյի գիծ մը հաստատելու, Գարապուրնի ծովեզերքին մէջտեղը ծովի բաղնիքներ ելն. շինելու, նոյն գիւղին մօտ օթէլ մը կառուցանելու համար ելն. [illegible] դրամատէրները ծրագիր մը պատրաստած են։ Սէլանիկի Ռէժիի Տնօրէն Իսքէնտէր Միլհամէ պէյ, [illegible] ընկերակցութեան, որուն նախագահութիւն խնդրած է՝ այն նպատակով ճարտարագէտի մը կողմէ տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելու համար։ Գործը յանձնուած է [illegible]։

ՀԱԼԷՊԻ նոր կուսակալ Նազըմ փաշա անցեալ հինգշաբթի իր պաշտօնատեղին ժամանելով պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ գաւառական թերթը կ'ըսէ.—[illegible] գիւղացի Կէորկի եւ տասներեք հոգիէ բաղկացած աւազակներու խումբ մը, [illegible] գիւղին մուխթարին տան վրայ յարձակելով, նոյն գիւղացի Մարքօ Իլիա, Նամիկ Սթէֆան եւ Մանոլէ Իվան անուն երեք անձերը իրենց հետ առնելով Հոլինէ գիւղին փարախները տարեր են, եւ յետոյ թող տուեր են։ Աւազակները, այլ, Սթրոյէն գիւղը երթալով [illegible] անուն այր մը առեր են տարեր։ Աւազակները, [illegible] Տէրէնի եւ [illegible] Կալինէճ գիւղերը իրարմէ անջատող բլուրին վրայ կոյս, զինուորներու մէկ ջոկատին հանդիպեր են։ Ընդհարում մը կատարուելով աւազակներէն տասը, Կալինէճ գիւղին մուխթարը՝ [illegible] ալ միասին, սպաննուեր են. միւս երեքն ալ կը հալածուին։

—Իմացուելով որ պուլկար աւազակներէն Տիմքոյի հրամանատարութեան տակ գտնուող աւազակներու խումբ մը Մանաստրի շրջակայ [illegible] գիւղը պիտի գայ, զինուորական ջոկատ մը [illegible]։ Աւազակները գալով, ընդհարում մը կատարուեր է եւ տաղանդաւորներ Տիմօ, Ալպայրը եւ ուրիշ տաղանդներ պատմուեր են։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը կը ծանուցանէ.«— Բերայի Եօղքնը փողոցը 9 թիւ տանը բնակող չէնքի ճարտարապետ 42 տարեկան ու հելլէնացի Էլէոզի Սիմարալօ, որ փախստական է, Գանօթանօթի ու Սեբօ տեղւոյն անձերուն հետ ամբաստանուած է՝ կայս. երկիրներու մէջ մուտքը արգիլուած վնասակար լեզիրներ բերել տալու եւ հրապարակած ըլլալուն համար։ Ասանկմէ Էլէոզի իր դատ ցուցակութեան դատաւէցու եւ զանազան տեղեկութիւններով եւ ապացոյցներով հաստատուեցաւ թէ այդ անձը բերել տալու եւ հրապարակելու համար իր քովը պահած է բազմաթիւ վնասակար պարունակութիւններ ունեցող հելլէնական լեզիրներ, որոնց մուտքը արգիլուած է կայս. երկիրներու մէջ։ Հետեւաբար Էլէոզի դատապարտուեցաւ տասը տարուան բերդարգելութեան, քաղաքային իրաւունքէ զրկուելու եւ առարկաներուն գրաւման։

ԷՏԻՐՆԷԻ հրդեհէն վնասուողները կայս. Իրատէով եւ մասնաւոր յանձնաժողովին միջոցաւ պատսպարուած են յարմար վայրեր։ Հրկիզեալներուն 29ը՝ իսլամ են, 300ը՝ յոյն, 342ը՝ հայ, 3378ը՝ հրեայ եւ 23ը՝ պուլկար. ընդամենը 4072, որոնց օգնութեան կարօտ ըլլալով, մինչեւ հիմա հաց բաշխուած է անոնց եւ ասկէ վերջն ալ հացադին պիտի տրուի։ Ձմեռուան պէտքերու համար հրկիզեալներէն հետզհետէ փայտ եւ ածուխ կը գնուին։ Էտիրնէէն եւ շրջականերէն մինչեւ հիմա 163,152 ղրուշ հանգանակուած է։

—Այրած տուներուն տեղ նորեր շինելու եւ փողոցները բանալու համար կազմուած յանձնաժողովը տեղագրական քննութիւններ կը կատարէ։

ՀԷՐԷՔԷԻ կայս. գործարանին արտադրութեանց համար Բերա, Մեծ Փողոց. Սուլթանիէ վաճառատան դէմը վարձուած շէնքին բացումը կատարուեցաւ շաբաթ օրը։ Շէնքին ներքին մասը զարդարուած էր նոյն գործարանին գեղեցիկ արտադրութիւններով՝ մետաքսէ կերպասներ, գորգեր եւայլն։ Ներկայ էին զինուորական ու քաղաքային պաշտօնեաներ։ Բարեմաղթութիւններ եղան Կայս. արեւշատութեան համար։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիզոքիօ որ արձակուրդով մեկնեցաւ Կ. Պոլսէն, Աթէնքի մէջ պիտի ամուսնանայ Օր. Բէբէ Ռուլլէի հետ, որ եղբօր աղջիկն է Ցանտատանի նախարարապետ Պ. Ռուլլէի։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատողութեան առաւ Կ. Պոլսոյ Աւստրիական Սենեակին մէկ առաջարկը, որով կ՚առաջարկէ բոլոր գաւառներու եւ գաւառակներու մէջ ալ առեւտրական սենեակներ հաստատուին, վաճառականներուն հարկ եղած դիւրութիւնը ընծայելու եւ առեւտրական գործառնութիւնները աւելի կանոնաւորելու համար։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը նկատողութեան առաւ Կէճէ-կան նախարարութեան Խօշնուրդին անդամներէն Հասիպ էֆ.ի առաջարկը, որով վօթսուն տարուան մենաշնորհ կը խնդրէ Դամասկոսի եւ Պաղտատի միջեւ ինքնաշարժ կառքեր բանեցնելու, ուղեւոր ու ապրանք փոխադրելու համար։

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար խորհրդակցութիւն կը կատարուի ձեռնհաս պաշտօնատան կողմէ։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ Նաւմուրօթալըք գիւղախումբին Թիմուր Թաղ գիւղին մէջ, օգոստոս 24ին, հրդեհ ծագեր է՝ ցորենը մաքրելու համար վառուած կրակէն։ Տասնըութ տուներ այրեր են։

ՀԵՂԻՆԱԿԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔ.— Սապահ կ՚իմանայ թէ կրթական նախարարութիւնը նկատողութեան առնելով գիրքերու հեղինակներուն իրաւունքը պաշտպանելու խնդիրը, այդ մասին կարգ մը որոշումներ պիտի տայ։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն ծանուցուեցաւ պէտք եղած տեղերը որ մաքսատուններ ժամանած ապրանքները լաւ պահպանուին եւ մաքսատան բոլոր գործառնութիւնները շուտով եւ դիւրութեամբ կատարուին։

ՀՆՈՒԱԳԻՐԱԹԵԼ.— Սուրիոյ ճամբով մինչեւ Եգիպտոս հեռագրական նոր թել մըն ալ պիտի հաստատուի։

ԳԷՇԻՐՔԹԱՇԻ եւ Հայտար Փաշայի միջեւ շոգենաւ բանեցնելու մասին Շիրքէթի Խայրիէի ու Մախսուսէի միջեւ համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով, պատրաստուած առաջարկը մօտերս ձեռնհաս պաշտօնատան պիտի մատուցուի։

ՍԻՒՏՐԻՈՅ Գէօք գործարաններու ընկերութիւնը, այս տարի, հօբիւրին տասը շահաբաժին պիտի տայ. անցեալ տարի հօբիւրին ինը տուած էր։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԵԱՆ.—Սեպտ. 3էն մինչեւ 9 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններու մէջ պատահած մահերու թիւն է 188, որոնց 115ը իսլամ (58 այր, 57 կին), 65ը՝ քրիստոնեայ (35 այր, 30 կին) եւ 8ը՝ հրեայ (4 այր, 4 կին)։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Բերայի եւ Պոլսոյ ճիւղերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ շաբաթ՝ 17|30 սեպտ. 1905։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ ՀԱՒԱՏԱՐՄԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁԸ

Ս. Պատրիարքը, շաբաթ օր, իր հետ առնելով Տ. Բարթուղիմէոս եւ Տ. Միհրդատ արքեպիսկոպոսները եւ գործակատար Ասիֆ էֆ.ն, Կայս. Պալատ գնաց եւ Հայ ազգին ու փառապանծ Գահին Օսմանեան անխախտ հաւատարմութիւնն արտայայտող եպիսկոպոսաց ուղերձը մատոյց, զոր ստորագրած էին մայրաքաղաքիս բոլոր արքեպիսկոպոսունք եւ եպիսկոպոսունք, մատուցանելու համար Դահլիճ Ն. Կ. Վեհափառութեան, եւ այս առթիւ անգամ մը եւս իրենց ջերմ մաղթանքները վասն արեւշատութեան Թագաւորին կրկնեցին Վեհ. Կայսեր, Ոսկան կայս. բարեկամներուն արժանանալով։

Ս. ԽԱՉԻ ՏՕՆԸ

Վերացման Խաչի տօնը երէկ հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, ուր պատարագեց Ս. Պատրիարքը՝ որ շաբաթ իրիկուն երբ Սկիւտարի Նաւամատոյցը ելաւ, դիմաւորուեցաւ Տ. Ներսէս վրդ.ի, քահանայից եւ Սկիւտարի Միացեալ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն կողմէ։ Հանդիսական թափօրը՝ որուն առջեւէն կ՚երթար Տ. Եղիշէ Վ. սուրբ ի ձեռին, երբ հասաւ եկեղեցի, վարժարանին աշակերտաց կողմէ ընդունուեցաւ Ս. Պատրիարքը՝ իր անուան ձօնուած երգով մը եւ առաջնորդուեցաւ աւագ խորանի, ուր նախագահեց երեկոյեան ժամերգութեան։ Ն. Սրբազնութեան անձին պահպանութեան աղօթքը կատարուելէ ետքը եւ սուրբ օրհնութիւնը տալէ վերջ պատարագիչը ընծայուեցաւ։

Երէկ առաւօտ երկրորդ բազմութիւն մը Սկիւտարէն եւ Գուզկունճուգէն ու մայրաքաղաքիս այլ եւ այլ թաղերէն լեցուած էր Ս. Խաչի տաճարը, ուր պատարագեց Ն. Սրբազնութիւնը՝ որուն կը սպասաւորէին Տ. Ներսէս Դանիէլեան, Տ. Մկրտիչ Աղաւնունի եւ Սմբատեան Տ. Եզնիկ Վ.ները ու քահանաներ։ Ս. Պատարագէն ետքը Դիրքին վերջ հանդիսաւորապէս քարոզ մը խօսեցաւ, նախ գովելով Սկիւտարցիները իրենց եկեղեցիներուն եւ վարժարաններուն նախանձախնդրութեան միջոցաւ՝ զոր կրցան ի գլուխ հանել։ Ըսաւ թէ ասկէ առաջ այդ բաղձանքը խափանուած, փոխուած, ապահով անհետացած էր, հետեւաբար, նախորդներուն յանձնարարութիւնը այսօր գործադրուած է, ասոր շնորհաւորեց եւ օրհնեց Թաղային այս միաբանութիւնը, մաղթելով որ անի եւ առեւտրական ու պաշտօնեայ ըլլայ։ Ն. Սրբազնութիւնը բացատրեց թէ Թաղ բռնելով կը հասկցուի եկեղեցի, վարժարան, ուղղութիւնը եւ կարօտները ու դիւանական գործեր. ասոր յորդորեց ծառայողը որ հարկ եղած դիւրութիւնը ընծայէ ներքինտես, որպէս զի եկեղեցին ըլլայ բարեկարգ, վարժարանը զարգացած, աղքատները՝ բարելաւ վիճակի մը հասած եւ թաղականները ալ աւելի լաւ ոգեւորելու պատրաստ, եւ չըսեն մանաւանդ առ պարագան թէ ծնողք ալ աւելի տալու են իրենց զաւակին կրթութեան համար եւ խնայողութիւնը պէտք չէ գործ ունենայ, երբ խնդիրը եկեղեցւոյ եւ վարժարանին համար է, այլ պէտք է խնայել մեր հաճոյքներէն եւ ամէն ուրիշ ծախքերէն։ «Հիմէն ի վեր ասվարութիւն եղած է, ըսաւ, որ, սկսեալ Գալաթ Ամիրայէն մինչեւ ցարդ, երբ կը շինենք եկեղեցիներ ու վարժարաններ, անոնց ապագայ ու հաստատուն եկամուտին վրայ չենք խորհիր, այլ ժողովուրդն է որ ապահոված է շէնը ու պայման պահել այդ հաստատութիւնները։ Եկեղեցւոյ մէջ պնակի, գանձանակի շրջաբերութիւնները կարելի է դադրեցնել, երբ Սկիւտարի յանձն առնէ ամսական որոշ գումար մը տալ եկեղեցիին։ Սկիւտարի ժողովուրդը, նախնի ասնդրութեամբ առաջնորդուած ընդ մը կը գտնէ, սակայն իրրեւ միացեալ Թաղ՝ այդքան մեծ է իր պարտքը, որքան ալ իր պարգեւը»։ Աղքատախնամի մասին ալ իր ուրախութիւնը յայտնելէ ետքը, Ս. Պատրիարքը յորդորեց եւ յանձնարարեց որ Դպրաց Դասու մըն ալ կազմուի՝ որուն գոյութիւնը պէտք մըն է Սկիւտարի երեք եկեղեցեաց համար։

Ն. Սրբազնութիւնը ապա իր հոգեւոր բանին քարոզին անցնելով, Խաչին Խորհուրդը բացատրեց՝ եկեղեցիին շարականներէն օրինակ բերելով «Ցնծալ եւ գնոր օրհնութիւն մէջս ի բարձունս Երկնաւոր» խօսքը. բացատրեց թէ ինչպէս Խաչը լոյս է, հոգեւոր փրկութեան պատճառ է, եւ այդ հոգեւոր փրկութեան պտուղը, ալն է՝ վարձքն է։ Եկեղեցւոյ բոլոր խորհուրդները իրենց մէջ զօրութիւն մը ունին, թէպէտ, հոգեւոր բլլան ներեւ։ Այսպէս Չրոյ լուսացումը մեր մկրտութեան, մկրտութիւնը՝ մեր հոգեւոր թագաւորութեան գաղթեակին շնորհներն են, նոյնպէս ալ Խաչը։ Փոխել —Դրախտի ասաջին զրկութեան ծառը— որ նախապէս մարդկութեան հոգեւոր ապականման պատճառ եղաւ, փոխուեց —Խաչը— ասկից մեր հոգեւոր փրկութեան նշանաւոր եղաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը յորդորեց ժողովրդեան կանոնաւոր կեանք եւ օրինաւոր ընթացք ունենալ։

Պատարագի աւարտումէն վերջը, Ն. Սրբազնութիւնը հանդիսաւոր թափօրով առաջնորդարան ըսեւ Թաղ. Խորհրդարանը, որուն դուռն առջեւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներ ընդ հոգեւոր պետ մը կ՚սպասէին։ Ն. Կ. Վեհափառութեան, Ոչըն բարձր համրոյն նուիրեց՝ ութեանը պատի. Ռաքելեան ժողովոյ մէջ պատուական կերակրոց բարձր յարգանաց արժանացաւ։ Այս մաղթանքները ներկայ մեծամեծ անձինք, ուժեղ սիրով ժողովուրդը։

Ս. Պատրիարքը պատարագաւութեան Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, ուր հաւաքուած էին ժողովրդական եւ դպրոցական գործերու վրայ եւ լսեց հրատարակութեան Տամկեան էֆ.ի բանախօսութիւնը, ուր մեծարանաց եղբայրները ու սկիզբ Ն. Սրբազնութեան։

Ս. Պատրիարքը Ս. Խաչ Թաղի Աղքատախնամին եւ վարժարանէն մանկանց մաքրամաքուր մէջ մէջ ասկի, իսկ պաշտօնէից եկեղեց ասկի նուիրեց։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ իրիկուն ալ հանդիսաւոր կերպով Վերացման Խաչի տօնախմբութեան մասնակից եղաւ, Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, ի ներկայութեան երեկոն բազմութեան եւ իրիկունը հիւրընկալուեցաւ Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ի ծովեզերեայ բնակարանը Գուզկունճուգ։

⁂ Գաւակէօղբիւկի եկեղեցիին տարեկան էն ի վեր, Զօրաւոր Ս. Աստուածածին տաճարը փոխադրուած է Գալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին, ուր ամեն տարի Վերացման Ս. Խաչի տօնին առթիւ առատութիւն տեղի կ՚ունենար։ Երէկ ալ, գոտ առավօրութեան, մայրաքաղաքիս այլ եւ այլ թաղերէն երկիւղ ուխտաւորներ փութացած էին նոյն եկեղեցին, ուր պատարագեց Տ. Գէորգ ծայրագ. Սրեցեան, որ «ԵՑԷ կամիցի ոք զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն իւր եւ եկեսցէ զկնի իմ» Բրիտանի պատուէրը բնաբան առնելով, պատմութեան յարմար քարոզ մը խօսեցաւ եւ յորդորեց սիրել եկեղեցին եւ դպրոցը եւ վերջացուց իր խօսքը, ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար, որուն ձայնակցեցան ներկաները «ամէն»ներով։ Ցուարդ պատարագէն, Հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ հանգուցեալ բարերարաց յիշատակին։ Պատարագէն վերջ վարժարանին սրահին մէջ Խնամակալութեան կողմէ սեղան մը սարքեցաւ ի պատիւ Սրեցեան Սրբազանին։

Սեղանին վրայ, նախ քարոզիչ Տ. Վահան Մ. Վրդ. բանախօսութեամբ մը մաղթանքներ ըրաւ Վեհ. Կայսեր Թագաւորին կենաց արեւշատութեան համար, եւ ներկայից ձայնակցութեան «ամէն»ներով։ Ցետոյ Սիմոնեան էֆ. զավեց Խնամակալութեան ջանքերը եւ ամէն կերպով յորդորեց եւ շնորհակալութեան արժանի հանդիսացնելով, կարգադրութեան մաղթեց, Շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ Տ. Գէորգ Եպս.ի եւ բոլոր ուխտաւորաց ըրած ջանքերուն համար։ Ուխտաւորաց կողմէ երեք ոսկիոր մասայ կարգելով քաժնուեցաւ աղքատաց։ Տ. Գէորգ Եպս. երկիւղած կատարեց նաեւ Խաչվերացի արարողութիւնը։

Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ առաւ. Մայր եկեղեցիին մէջ ծայրագաւաւորութեան աստիճան առաւ Եւաւաղէմի նորընծայ Պատր. փոխանորդ Տ. Եղիշէ վրդ. Չիլինկիրեանի։ Արարողութեանց ներկայ էին Եզիպասոսի առաջնորդ Տ. Մկրտիչ Ծ. վրդ. Աղաւնունի, Տ. Վահան Ծ. վրդ. Ցակոբեան, Տ. Իգնատիոս վրդ. Մալխասեան, Տ. Եզնիկ վրդ. Սմբատեան, ինչպէս նաեւ քահանայից դասը։ Սովորական ընթերցուածներով եւ շարականներով Ս. Պատրիարք Հայրը յանձնարար ծայրագաւաւորութեան աստիճան առանձնաշնորհ առաւ Տ. Եղիշէ վրդ.ի։ Խորհրդական պաշտօնը կը կատարէր Տ. Վահան Ծ. վրդ. Ցակոբեան։ Արարողութիւններէն վերջ Տ. Եղիշէ Ծ. վրդ. Պատրիարքարան ելլելով ներկայացաւ Ս. Պատրիարք Հօր եւ շնորհակալութիւն յայտնեց։

—Պաղտատի Պատր. Փոխանորդ Տ. Սերովբէ վրդ.ի խնդրանքին վրայ՝ Ս. Պատրիարքը օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեց Պաղտատի եկեղեցական կալուածներու հոգաբարձու Թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն։

—Խարբերդի Նորաշէնի վարժարանին միութեան մասիսը եւ միջնորդը աւելէ փոքրերով պիտի գոցուին ձմեռուան ամիսներուն։ Ուսուցիչը պիտի հոգայ Տիգրան էֆ. Բարութճեան, որ պէտք եղածը ընել յանձնառու է եղեռնին Թաղ. Խորհուրդին։

—Կրօն. Ժողովը գրով մը, Լիմ եւ Կտուց անապատի Կաթողիկ. Տեղապահ Տ. Սահակ Գէոս վրդ. Ալաճաճեանի պաշտօնեութիւն առաւ ուրիշ հետեւողութեամբ, անկախ մէջ զանազան Վարդան սարկաւագը, որուն քահանայ վերալոց եւ քարոզ կնքւած էր նոյն ինքն Կաթողիկէ Տեղապահը։

⁂ Երէկ, Ս. Խաչի տօնին առթիւ, Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. հանդիսաւորապէս Պատարագեց Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ եւ օրուան տօնին յարմար քարոզ մը խօսեցաւ։

—Ս. Հայրապետին հրամանաւ օգոստոս 28ին իրիկունը Թիֆլիզէն Հաղբ-Բութալ գացեր են Տ. Նահապետ Եպս. եւ Տ. Զաւէն Վրդ.՝ դիմաւորելու Վեհ. Տէրը եւ ուղեկցելու յանուն Ն. Ս. Օծութեան։

— Թիֆլիզի Ներսիսեան պետական դպրոցներու տեսուչ Մ. Պօղոսեան այցելեր է ասաջնորդ Տ. Գարեգին արքեպս.ին եւ բանակցեր է՝ Հայոց դպրոցներու պատկանող բոլոր շէնքերը ազգին վերադարձնելու ձեւակերպութեան վրայ։ Պետութեան ձեռքը անցած նախկին դպրոցական մէջ ալ եղնդերաց ընդունելութիւնը պիտի կատարուի քանի մը օր եւսը, բոլոր շէնքերուն եւ կալուածներուն վերաբաշխուելէն յետոյ։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Աղքատախնամս կը փութայ ծանուցանել թէ յուլիս 12էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են։

Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան՝ Զգօն էֆ. Խօրասանճեանի ամուսնութեան առթիւ 108 ղրշ.։ Վահմ. Մաթիաս էֆ. Ոսնեան՝ 100 ղրշ.։ Թորոս էֆ. Ցովհաննէսեան՝ իր վաղամեռիկ դստեր Օր. Աստղիկ Ցովհաննէսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ 100, Մինասեան էֆ. Պաղտասար՝ իր վաղամեռիկ որդւոյն Արամ Պաղտասարի յուղարկաւորութեան առթիւ 100, Տիկին Սոֆի Չիլինկիրեան՝ իր ամուսնոյն յուղարկաւորութեան առթիւ 15 ղրշ.։

Աչքիւ նուիրատուաց մասնաւորապէս բազմաթիւ հիւանդաց եւ կարօտելոց ջերմ շնորհակալութիւն կը յայտնէ։

Ի դիմաց Բերայի Աղքատախնամի

Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Կ. ՆԱՐ ՊԷՅԵԱՆ ՏՈՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Բերա 9 սեպտ. 1905

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՊԷՐԼԻՆ, 25 սեպտ.— Պ. Վիթէ իրիկուն հոս ժամանեց։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը, այս առաւօտ, իր ներկայութեամբ ընդունեց Զիրօքի կամաց, որ յետոյ մեկնեցաւ ժամս չ-փ տեսակցելու Հունգարիոյ կուսակցութեանց պետերուն հետ։ Կեսօրէն ետքը նորէն կայսեր ներկայացաւ եւ տեղեկագիր կուսակցապետներուն հետ ունեցած տեսակցութեան արդիւնքը։

—Կէսօրէն ետքը Անտրաշի կոմսը, Աբոնիի կոմսը, Պ. Քոշութ, Պ. Պանֆի եւ Զիչի կոմսը Բէլթեա վերադարձան։

ԲԷՇԹԱ.— Հունգարական լրագիր մը կ՚ըսէ թէ կուսակցապետները Զիրօքի կամքին յանձնած են, որ կայսեր կողմէ պաշտօն առաջնած է անոնց հետ բանակցելու, գիտնալ պաշտօնապէս մէ՛ յայտարարել թէ Հունգարիոյ Խորհրդարանին մեծամասնութեան ներկայացուցիչները մեծապէս կը ցաւին թէ պիտի չկրնան նախարարութիւն մը կազմելու պաշտօնը առանձինն՝ իրենց առաջարկած պայմաններուն հիման վրայ։

ԱԹԷՆՔ.—Աթէնքի ասամանական դեսպան Պ. Ռադինեւ, ռումանական պաշտօնեաներուն հետ մեկնեցաւ՝ դէպի Ռուսմանիա։

ԲԵՆԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կայսրը աչքէ անցուց Ալեքսանդր Բ. զրահաւորը եւ Բամիար-Ազով ու Ամիրալ-Քորնիլով յածանաւերը, որոնք Թիլասաւանէն մէջ խարսխած են։

ՓԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Ֆինլանտիոյ կուսակալ Օպօլէնսքի իշխանը հրաժարեր է։

—Բեդերսպուրկէն առնուած հեռագիր մը նայելով Լեհաստանի մէջ երկու հոգի մեռեր են զալերայէն։

—Պ. Ռուվիէ տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած է Մարոքի գործերուն համար գումարուելիք Դեսպանախորհրդին օժտուելիք խնդիրներուն վրայ։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանական քանի մը թերթեր կը ջատագովեն համաձայնութեան մը անհրաժեշտ պէտքը Գերմանիոյ, Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ միջեւ, քանի որ այդ երեք երկիրները միայն կրնան հակակշռել անգլեւճափոնական դաշնակցութիւնը՝ Մայր. Արեւելքի գործերուն համար։ Նոյն լրագիրները ցաւ կը յայտնեն թէ Մարոքի գործերը երկար ատեն հաս մար Ֆրանսայի բաժ. ած են Գերմանիոյէն։

ՀՌՈՄ.— Այսօր կատարուեցաւ բացումը այն ցուցահանդէսին որ Միլանի մէջ կազմուած է Սիմփլոնի Ուավէրթօ թունելին համար։ Հանդէսը շատ շքեղ եղաւ։ Ժողովուրդը խանդավառութեամբ ողջունեց Թագաւորը եւ Թագուհին։

ԹՈՔԻՕ.— Միքատոյին խորհրդակիցներ կը մտածուին Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ կնքուած հաշտութիւնը վաւերացնելու համար։

—Թօքիօյի լրագիրները սուրը զգուշաւոր բիւրէ առնելով կը ծանուցանեն թէ Ճափոնին խաղաղուած է չամբուցնել Լա Բէրուզի նեղուցը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎԻԷՆՆԱ, 25 սեպտ.—Թակպլաթ կ՚իմանայ Բեդերսպուրկէն թէ Ռուսիոյ կայսրը դժգոհ է Ճափոնի հետ կնքուած հաշտութեան դաշնագրութենէն։

—Պ. Վիթէ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, կոմսութեան տիտղոսն պիտի չառնեն, այլ միայն Ս. Անտրէ պատուանշանը։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանական Ափրիկէէն առնուած լուրերու նայելով, օգոստոսի վերջերը գերմանական զինուորները քանի մը ճակատամարտներ կատարեր են՝ բնիկներուն հետ՝ Վարմբադ. այս վերջիններէն 350 հոգի կոտորուեր են։

ՊԷՐԼԻՆ.—Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով Իշխանը, վաղը, Պատէն-Պատէնէն Պէրլին կը դառնայ՝ Պ. Վիթէի հետ տեսակցելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ նախարարաց Խորհուրդը 60,000 արալիք նոր զինուորներուն թիւը. նաեւ առնմանը՝ Պ. Լասմէի այցելութեանը առթիւ ըլլալիք հանդէսները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 10 Սեպտեմբեր			
Օսմ. Քօնսոլիտէ Միաց.	Օ. Ո.	98	26
Ամենէն բարձր գին	»	98	27
Ամենէն վար գին	»	98	24
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	136	62
Ամենէն բարձր գին	»	136	87
Ամենէն վար գին	»	136	25
ԲԱՑՈՒՄ 12 Սեպտեմբեր			
Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացն	Բ. Կ.	98	24
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	136	75
Շիրքէթի Խայրիէ		34	—
Քարասու		118	—
Ռէժի		18	05
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցանական Պանքա		431	—
Տէրգօս		244	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	87
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7	50
» ժուիսանս		2	65
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		517	—
Թրանուայ		83	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Եժիբսիէն Ա		316	—
» » » Բ		270	—
Լավրիոն		53	—
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ		16	30
» » պարտաթղթ.		527	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	ղր.	—	—
» » » չէք		109	17 1/2
Բարիզ » »	ֆր.	22	98 3/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անմաւտ չէք	մարք	18	69
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	95
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	ղր.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Բօլ Էմբէրիալ	»	91	10
Քրիմէց	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	37
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Սեպտեմբեր			
Անգլիական Քօնսոլիտէ		89	50
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	90	63
	գոց.	90	63
Օսմանեան Պանքա		14	50
Ռուսական 1888–1889		95	—
Հելլենական 5 %		54	25
» Մօնօբոլ		54	25
Պուլկարական 1892		100	50
Եժիբսիէն Իւնիֆիէ		106	50
Ճափոնական %		91	75
Թրանսվալ		3	18
Չէրթըրտ		2	12
Փոխանակագիր		25	31 1/4
ՓԱՐԻԶ, 23 Սեպտեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	82
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղր.	91	65
	գոց. »	91	70
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	614	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	137	75
Օսմ. մաքսատուն	»	484	—
Օսմ. Ռէժի	»	414	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	502	—
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կա.	»	1185	—
Իտալական Ռանթ	»	105	40
Սպանիական արտաքին	»	94	87
Աւստրիական	»	102	90
Թրանսվալ	»	83	25
Ռուսական 4 % 1901	»	94	95
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	155
Պալիա Քարաայտըն	»	626	—
ՎԻԷՆՆԱ, 23 Սեպտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	80
Ռումէլի երկաթուղի	»	148	50
Օսմ. Ռէժի	»	378	—
ՊԷՐԼԻՆ, 23 Սեպտեմբեր			
Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	91	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	140	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265
ՊՐԻՒՍԷԼ, 23 Սեպտեմբեր			
Օսմ. միացեալ պարտք		90	87
Ռումէլի երկաթուղի		738	50

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Վիճակահանութիւն Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերու

Ռումէլիի երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 214րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1905 սեպտ. 15/28ին, հինգ կէս օրին, Օսմ. Հանրային Պարտքի կեդրոնատեղին, հրապարակաւ եւ Օսմ. Կայս. Պանքային մասնակցութեամբ։

7]20 սեպտ. 1905

3—5

ԼԱ ՍԵԶՕՆ

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՅԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բասամ Բանյիա, Թիւ 7, Բերա

Զեղչուած գիներով ու լաւ ապրանք գնելու համար կ՚ենք չ՚ան կրնար միթէ Բանայիս թասաժէն անցնիլ եւ Լա Սեզօն վաճառատունը մանել, ուր պիտի կրնան գտնել ամէն տեսակ կերպասներ, մետաքսեղէն, բրդեղէն եւ բամպակեղէն։

Լա Սեզօն թէ՛ Կ. Պոլսէն եւ թէ Եւրոպայէն կանխիկ կը գնէ իր ապրանքները եւ բան մը չի պարտիր ոչ մէկուն։ Ասոր համար է որ յաճախորդները կրնան լաւ ապրանքներ գնել՝ չափաւոր եւ անմրցելի գիներով։

2—50

ԿԱՀԱՒՈՐՈՒԱԾ ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Մեծ փողոց Թարլապա.ւի, Բերա, թիւ 8

Ծովահայեաց յարդարուած երեք սալօն, կօթը ննջասենեակ, մէկ ճաշարան, մէկ խոհանոց, երկու մառան, պարտէզ, երկու ջրամբար, մէկ հոր, Տէրքօսի ջուր եւ հիւանդի սենեակ ունի։ Կարելի է տեսնել պաշտել ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ կէսօր։ Պայմաններուն վրայ բանակցելու համար պէտք է դիմել Գրիգոր էֆէնտիի, Թղթակալութեան Զ. յարկաբաժին մէջ, Բերայի Նօտարութեան։

2—6

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼԻՍԷ

Պ. ԺԻՒԼ ՖՈՐԻ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ

Բերա, Տռուկմէնա փողոց, թիւ 2

Մասնաճիւղ Գաւըգիւղ. Մօտա

Դասախօսութիւնները պիտի վերսկսին Մօտայի մէջ սեպտ. 5]18ին եւ Բերայի մէջ ալ սեպտ. 7]20ին։ Հայերէն լեզուի դասաւանդութիւն ալ պիտի կատարուի։

13—20

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմանեան Կայսերական Պանքայի Բերայի մասնաճիւղը դիւրութիւններ կ՚ընծայէ արժեթուղթերու գնման մասին՝ ամսական վճարումներով, որպէս զի փոքր խնայողները կարենան իրենց դրամները զետեղել։ Այդ արժեթուղթերը կրնան ըլլալ Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի պարտաթուղթեր, Ցանկական Ազգային Պանքային պարտաթուղթեր, Վիլ տը Բարիի մուրհակ եւ քաղաք. պարտաթուղթեր (զանազան շրջաբերութիւններ), մուրհակ եւ մէկ հինգերորդ մաս Բամէլօ եւ Ֆոնսիէր պարտաթուղթերուն, ֆրանսական Քրէտի Ֆոնսիէի պարտաթուղթեր, եւն.։ Այս դիւրութիւնները կ՚ընծայուին Օսմանեան Կայս. Պանքային կողմէ, յաճախորդին վճարումին փոխարէն արժեթուղթի մէկ քառորդին, օրուան գնով։ Այդ վճարումը կատարուելէ յետոյ յաճախորդը արժեթուղթերուն տէր կ՚ըլլայ, որուն ընդունագիր կը տրուի իր անունով եւ թուանշաններով։ Յաճախորդը պիտի մասնակցի վիճակահանութեանց եւ կտրոններու վճարումին։ Արժեթուղթերը երբ գրաւական պիտի մնան Օսմանեան Կայսերական Պանքային մէջ, մինչեւ որ դրամագլուխը եւ տոկոսները վճարուին։ Օսմանեան Կայսերական Պանքային մասնաճիւղը վերեւ նշանակուած արժեթուղթերը ունի, ինչպէս նաեւ համանման արժեթուղթեր, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած, որ կրնայ զանոնք ձեռք բերել թէ՛ կանխիկ դրամով եւ թէ ամսական վճարումներով, ինչպէս նշանակուած է վերը։

24—50

* * *

Ազդ.— Հարիւրին 4 քօնսոլիտէ փոխառութեան օսմ. պարտաթուղթերէն անհետացներուն կը ծանուցուի թէ սեպտ. 1]14էն սաւրաղ 31 թուակիր կտրօնին, ինչպէս նաեւ 1]14էն սաւրաղ 31 թուակիր կտրօնին, ինչպէս նաեւ 1]14 օգոստոսի վերջին թիրաժին մէջ ելած թուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Կ. Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի կեդրոններէն ու Պէրլինի մէջ Պ. Ս. Պլայխրօտէրի կողմէ, սեպտեմբեր 1]14էն սկսեալ։

13—13

Կ. Պոլիս, 4 սեպտ. 1905

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԷՐՋԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ-ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ հաստատուած է Բերա, Մեծ-Փողոց, Բօլըմեան վաճառատան վերի յարկը, թիւ 9, ուր հիւանդներ կ՚ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէսօրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

49—50

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Պիր նումէրօլը ֆէս՝ թաւլիմալը 75 ղր., իքի նումէրօլը ֆէս՝ 70 ղր., իւչ նումէրօլը ֆէս՝ 60 ղր., ալ գաւուք ֆէս՝ 75 ղր., ատէ բիւսկիւլլի ֆէս՝ 40 ղուրուշա ֆիաթ։

Խազինէի Խասսէի Շահանէյէ միւլթէզիմ ֆէս վէ բիւսկիւլ լիրա եիւզ ղր. հիսապլըյլա վէ պալատ հիզմէթլերինէ մաւտարըր ֆիաթլըյլա Թալիպի էօհտէսինէ օլուպ մալը հալի բաւմնին 14ինճի չարշամպա կիւնինտէն պաշլայարագ եիւզտէ իւչ թէմինաթ գօյուլարագ, էէվմը մէզքիւրտէ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն Թէսվիյէի մալիյէ գալէմինէ միւրաճաաթլարը վէ եէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ օնտա գատար Խազինէի ճելիլէի միւլքիյէ իտարէսինէ կէլմէլէրի։

1—3

Ֆի 11 Էյլիւլ 321

ԻԼԱՆ

7726տան 7735 նումէրօյա գատար օն ատէտ Շիրքէթի Խայրիէ հիսսէսինին մաւլուտը սէնէտի զայի օլտուղունտան Շիրքէթէ իւրաճաաթ էթմէտիքլէրի հալտէ եէնիլէրինին վէրիլէճէյի իլան օլունուր։

Միւսեւրիկեր

Ֆի 10 Էյլիւլ 320

1—10

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հունկարիա

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461.[illegible]35,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ [illegible] դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՐԵՒԷ ԱՏԵՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆԳԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՇԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալը Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գալաթիան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ԹՈՐՈՍ Ն. ՊԱՌՆԱՍԵԱՆ
Պոլիս Պառնասեան խան

18 44—50

ՎԱՐՁՈՒ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ

Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղը՝ Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 347, հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրներու բաժիններ, արժեթուղթեր, զարդեղէններ, թուղթեր եւլն. պահելու համար։ Վարձակալը ապահովութեան ամէն պայմաններու մասին կրնայ վստահ ըլլալ։ Այն [illegible], ուր դրուած են արկղամուրները, հաստատուն սենեակ մը կը ձեւացնէ, Պոլթէրի Չէյթուռ [illegible] կազմէ շինուած [illegible] եւ երկաթով, հրդեհի եւ գողի վտանգէն բոլորովին զերծ։ Արկղամուրի մը վարձակալը կրնայ ամէնայն ապահովութեամբ եւ հանգստութեամբ առնել իր կտրօնները, ճշդել թուղթերը, դնել կամ վերցնել զարդեղէնները եւլն.։ Այս նպատակաւ հանգստաւէտ սրահակ մը դրուած է արկղամուրներուն մօտիկ։ Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղին ու մեծանուն [illegible] առաւելութիւնները կ'ընծայէ հանրութեան, արկղամուրներու վարձակալութեան մասին, ամէնքաւոր առարկաներ պահելու համար։ 29—50

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութ.

Շաբաթական ամենն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Էլ-Գահիրէ շոգենաւը, հաւանաբար [illegible], Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ [illegible], 13/26 սեպտ., կէս օրէն յետոյ ժամ [illegible]։ Իսկ Հինգշաբթի, 28 սեպտ. 1905 (Ն. Տ.), կէս օրէն ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր եւ Պիրէոս։

Բրեմն Ապպաս շոգենաւը, հաւանաբար Անտալիա, ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, Ուրբաթ, 29 սեպտ. 1905, ժամ 3ին (Ն. Տ.) պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր եւ Հայֆա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթի խան, իսկ Մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։ 10—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Ռումանի, Անվերջացն հոս ժամանեց։
Սեպտ. 25ին Մնաղոյի, Սեւ ծովէն։
» 26 ն Ունս-Սեպու, Մարսիլիայէն։
Հոկտ. 3ին Մինկրելի, Մարսիլիայէն։
» 9ին Իմերեթի, Սեւ. եղերքէն.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 26ին Մնաղոյի, ուղ. Մարսիլիա։
Հոկտ. 4ին Մինկրելի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
» 10ին Իմերեթի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բաթումի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բաթումի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալ [illegible] քարափին վրայ։
15 47—50 Բ. ՊԷՉՈՆԻԼ

[illegible] CO [illegible] D

[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

[illegible] արդեան [illegible] կը բանին Լիվրբուլի եւ [illegible] միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	18900	[illegible]	931
[illegible]	18900	[illegible]	4845
[illegible]	12960	[illegible]	3329
[illegible]	12960	[illegible]	2940
[illegible]	8845	[illegible]	2930
[illegible]	8198	[illegible]	2091
[illegible]	8120	[illegible]	2581
[illegible]	7392	[illegible]	218
[illegible]	7269	[illegible]	1100

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
23—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] փողոց։ 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՐՍՈՒՆԵԱՆ

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՊԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութեանց։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԲՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրամատանց Ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապետ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բոստ Թաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճեռնիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։
28 17—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴԱՆԳԱՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
11,000,000 օսմ. ոսկի կամ
250,000,000 ֆրանք դրամագլխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիշլի ճամբան Թ. 34

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էսկիշէհիր, Գաղատիա, Գահիրէ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթեմունի, Գավալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Լիմասոլ, Գաղկին, Մերսին, Միտիլլի, Մանսուրա, Նիքոսիա, Ռուսչուգ, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւպ։

Որոշեալ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (քոլիթա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրդիններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի եւ կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, առեւտրական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ եւ կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ օսմանեան կամ օտար, մետաղեայ կամ կրողի։ Արժեթուղթերը կը պահուին Չէլթուռ արկղամուրներու մէջ՝ հաստատուած մասնաւոր [illegible] շինուած նկուղներու մէջ (պէթոնով եւ մետաղեայ ամրացուած), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ ելած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդչէքի, աւանդ դրուած արժեթուղթերուն կտրօնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կտրօններուն համար չափաւոր միջնորդչէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագինին համաձայն։ Անոր տիրոջ հաշւոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ զանձումի օրուան փոխանակագինով։

Ժամանակին գանձուելու համար՝ աւանդ դրուած արժեթուղթերուն կտրօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն եւ Փարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պերլին, Պրիւքսէլ, Հաագ, Վիէննա, եւայլն։ Տոկոսներու տարեկանը աւանդատուին տրամադրութեան տակ դրուած է, կամ իր հաշուոյն անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յանձնառութիւնները, որոնց արժեթուղթերը իրենց դրուած են այդ գործակալութեանց մասնաճիւղերուն եւ թղթակիցներուն մօտ, կրնան իրենց խնդրանքին վրայ, զանազան տեղերէն առնել կամ իրենց հասցէին ղրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ առեւտրական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Բոսֆորի Երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի, Օսմանեան Աղք. Պանքայի պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլն բաժնեթուղթերը։ Ամերիկեան կերպով յանձնելի են այս արժեթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ, փոխանցում, կտրօններու հաւաքում, եւլն., մասնաւոր առեւտրի [illegible]։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ [illegible] եւ շատ չափաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամին առաջ կը վճարէ կարգ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կտրօններ։ Իր Անատոլուի մէջ գտնուած արժեթուղթերուն կտրօնները կը վճարէ, առանց միջնորդչէքի։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հաստատած է Եւրոպական Սեկտորին արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ առնելու, որոնք Սեկտորին մէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հարիւր վճարելէ առաջ եղած կորուստը, վիճակահանութեան միջոցաւ, տարին քանի վճարման գինով։ Ապահովութեան սակը, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուզողին։ 36 50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախումբ. երթեւեկ.
1905 սեպտ. 1 (Ն. Տ.) Հինգշ. օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ—ԷՐԷՕԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		Կառք. 622 Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	12 30
Գայըն խան		1 1
Չումրա		1 45
Արըզ Էօրէն		2 13
Մանտասուն		2 42
Գարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիտրօզլու		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ալահան		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու ժմն.	իրկ.	6 20

ԴԱՐՁ		Կառք. 621 Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Իրկն.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 53
	մկն.	8 50
Ալահան		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիտրօզլու		10 43
Գարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանտասուն		11 55
Արըզ Էօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գայըն խան		1 36
Գոնիա ժմն.	իրկ.	2 5

8—50

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սէֆէր 20 բուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նաղլը խան կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաթօֆ եւ Ռոպինի, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահչէ գափու Թիւ 10
Գ. Ս. Այվազօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գափու, Իզմիր փողոց։
Սկիւտարի Մ. Ա. Անճելիտէս, կոյտոռնի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բահրի էֆ., չուկոյի հրապարակ.
Գումգափու, Մ. Ա. Անդիրա, Մոտա հատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմպոլի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրմանը, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Գրէմէր, Թէվքզալի խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.
Բ. Սոմմարիփա, Բէնտիք։
Նաղլը խան, Հէյտարէն փողոց, Թիւ 14։
Ղալաթիա, Գօօբէրաթիվ [illegible]։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 28—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գածօ	1497	[illegible]	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթ	3507	Գէնկօ	2906	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1115
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	898	Հէրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիօսթօ	2377	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	Մէրանօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1882	[illegible]	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սերբօ	1203
Պօրօտինօ	1264	[illegible]	2383	Հօրաթիօ	3500	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	[illegible]	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	Իտակօ	2354	Նէրօ	1083	Թոկիօ	3327
Պուֆֆալօ	4431	[illegible]	3464	[illegible]	5540	Օնտօ	4100	Թոլէտօ	1470
Չէլլօ	1371	[illegible]	1530	Ժիւնօ	1080	Օնտարիօ	4036	[illegible]	487
Գալիփսօ	1337	[illegible]	1841	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1344	[illegible]	954	[illegible]	2307	Փալէրմօ	1687	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	[illegible]	1328	[illegible]	1700	[illegible]	810	Վոլօ	1289
[illegible]	3729	[illegible]	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	2396
[illegible]	1881	[illegible]	4532	[illegible]	2273	[illegible]	1663	Զէնօ	1350
[illegible]	3697	[illegible]	3060	Լիվորնօ	1843	Ռոլլօ	1613	Զէրա	1300
Գոլորատօ	4225	[illegible]	1243	Լորէնցօ	[illegible]	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառատուն Հուլէն հոս հասած է։
Թիֆօ շոգենաւը, հաւանաբար [illegible]։
Ընդհանուր վաճառատուն Հուլէն հոս կը սպասուի։
Տիսօ շոգենաւը, հաւանաբար Երեքշաբթի, սեպտեմբեր 17ին։
Դիմել առ Գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւրքճիւ Մէսէթ խան, Ղալաթիա 10 46—50

ANATOLIAN RAILWAY

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութեան կառախումբերու 1905 սեպտեմբեր 14 (Ն. Տ.) Հինգշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 213 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	42	»	Կէօքչէ Քըզըք	»	2	20
1	39	»	[illegible]	»	1	33
2	33	»	Ալփըքէօյ	»	12	42
3	15	»	Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	»	Սէյտլէր	»	11	5
4	39	»	Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	»	Համամ	»	9	53
5	14	»	Գափլըճա Համամ	»	9	44
6	1	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	»	[illegible]	»	8	20
7	33	»	Չայ	»	7	33
8	21	»	Իսհագլու	»	6	40
8	45	»	[illegible]	»	6	15
9	16	»	Աք Շէհիր	»	5	53
9	48	»	[illegible] քէօյ	»	5	13
10	30	»	[illegible]	»	4	35
11	8	»	Իլղըն	»	4	3
11	55	»	[illegible]-Խանը	»	3	9
12	50	»	[illegible]	»	2	27
1	22	»	Մէյտան	»	1	47
2	22	»	[illegible]	»	12	42
3	—	ժմն.	Գոնիա	մկն.	12	—
իրկն.					առւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	»	Աք Պունար	»	10	13
2	24	»	Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	»	Պէյլիք Ահըր	»	8	53
4	9	»	Սարըքէօյ	»	8	1
4	53	»	Կէչէր	»	7	4
5	8	»	Սազըլէր	»	6	27
6	9	»	Կէյիւք Քէօփրիւ	»	6	—
7	8	»	Պօլաթլը	»	5	16
8	21	»	Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	»	Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.					առւ.	

ԱԼԱՕՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. ժ. վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ. ժ. վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. ժ. վ.
2 35	12 45	մկն. Ալաէունտ ժմն.	1 40	11 45
2 55	1 5	ժմն. Քէօթահիա մկն.	2 —	12 5

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առաւ. ժ. վ.	Թ. 423 խառն Իրիկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 422 խառն Իրիկն. ժ. վ.	Թ. 424 խառն Առաւ. ժ. վ.
4 15	6 22	մկն. Ատա-Պազար ժմն.	5 34	7 15
5 8	6 40	ժմն. Համիտիէ մկն.	5 52	7 33

6—50

Cie RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Սեպտեմբեր

Կշ. 13,26 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին առտուն, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 15,28 Օտեսա ժամը 10ին առտուն
Ուր. 17,30 Մէթէլին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 34—50

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ
Սեդի
Միենա
Ռաֆաէս
Թէյպեր
Նարպօն
Նավարին

Բ. ԿԱՐԳԻ
Նայցօֆրիս
Էմէյսիս
Պուզիրիս
Մօէրիս
Ֆայլի
Ֆարօս
Թէպա

Առաջին կարգի շոգենաւերը լաւ կահաւորուած են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ իրեն ճամբորդներու համար սեղանատուն ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց սեղանատուն չունին։

սղերէն
Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հանելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները առնելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ Ե. Ընկ.
Գործակալք
Ուէթալ խան, Պահչէ գափու, Պոլիս
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
12—50 31 Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ